Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

ГАЗЕТА 1966 ЙИЛ 1 ИЮЛДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. • № 133 (6. 024) • 1986 йил 10 июнь, сешанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ— ҲАЁТГА

Ташаббус кўрсатиб

Татьяна Теремсина етакчилик қилаётган бригада Октябрь революцияси номидаги тепловоз ремонти заводидаги пешқадам коллективлардан бири ҳисобланади. У илғор тажриба, техника ва иш қуролларидан самарали фойдаланиш туфайли вазифани ошириб, сифатли бажаришга эришмоқда. Бу коллективнинг шуҳратини оширяпти. Яқинда тажрибали ишчилардан В. Шибрин ва Д. Матюнинга «Ўн биринчи беш йиллик зарбдори» кўкрак нишони топширилгани бунинг далилидир.

Коллективнинг бу йилги ютуқлари ҳам салмоқли бўляпти. Корхона партия ва касаба союз комитети беш ойлик социалистик мусобақа якунларини кўриб чиққанда бригаданинг кўрсаткичлари яхши деб топилди. Коллективга кўчма вимпел ва пул мукофоти топширилди.

Зафар янги марраларга даъват этди. Бригада Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 69 йиллигига қадар йиллик планни бажариш ташаббусини бошлади. Бу даъват корхонадаги бошқа коллективларни ҳам зарбдор меҳнат қилиш, унумдорликни оширишга ундамоқда.

Омилкорлик самараси

1-Тошкент депосининг коллективи ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш резервларини ишга солмоқда. Шу йилнинг ўтган даври мобайнида бу ерда меҳнат унумдорлиги 13,6 процентга ошди. Бунга ишни ташкил этишни такомиллаштириш ва иш вақтидан самарали фойдаланиш эвазига эришилди.

Аввал вагонларнинг ремонти сифатини бир одам назорат қилар, электрокар ҳайдовчиси эҳтиёт қисмларни бир участкадан иккинчисига ташир, кўприк крани машинисти эса оғир деталларни иш жойларига етказиб берарди. Корхона мутахассислари ишни ташкил этишни жиддий ўрганиб, ана шу уч вазифани бир киши уддаласа бўлади, деган фикрга келишди. Натижада ишчининг меҳнат унумдорлиги ошди. Айни пайтда мавжуд кучлардан бошқа вазифаларни бажаришда фойдаланиш имкони вужудга келди.

Корхонанинг бошқа участкаларида ҳам мавжуд техника ва технологиядан самарали фойдаланиш учун кураш бормоқда.

Уйсозлик қурилиши такомиллашади

Районда ишга туширилган ҳажмли-блокли уйсозлик комбинати келгусида биргина шаҳримизда эмас, балки республикамизда қурилиш индустриясининг фахри бўлиб қолади. Ҳозирги замон уйсозлик техникасининг такомиллашган воситалари билан жиҳозланган бу корхона коллективи дастлабки уйни бунёд этишга киришди.

Корхонанинг тайёр блоклари асосида шу кунларда Сергели массивида тўртта уй қурилиши тезкорлик билан олиб борилмоқда. Бу биноларни 2-қурилиш трестининг 16-бошқармаси бунёд этмоқда. Тўртта уйдан биринчисида қурилиш ишлари жадал боряпти. Тўққиз қаватли уйнинг бешинчи қавати кўтарилди. Яқин ойлар ичида у ўзининг кўркам қиёфасини кўрсатади.

Тошкент шаҳар партия комитетида

Шинам, тез, самарали қурайлик

Тошкент шаҳар партия комитетида бўлиб ўтган кенгашда шаҳар қурилиш ташкилотларининг 1986 йилнинг ўтган беш ойи ичидаги иш якунлари қараб чиқилди.

Кенгашда «Главташкентстрой», унинг трестлари ва уйсозлик комбинатлари, республика Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги, Қурилиш министрлиги бўлинмалари, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети капитал қурилиш Бош бошқармаси раҳбарларининг ўтган давр учун мўлжалланган план ҳамда социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши бўйича ҳисоботлари тингланди.

Йилнинг ўтган беш ойи мобайнида 228 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди. Йиллик пландаги 947,9 миллион сўмлик асосий фонддан 222,5 миллион сўми жорий этилди. Қурилиш-монтаж ишларида 164,3 миллион сўм маблағ ўзлаштирилди. Бу ярим йиллик топшириқнинг 91 процентини ташкил этади.

Яна бир қатор техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича план топшириқлари ҳам бажарилмади. Давлат капитал маблағлари бўйича 245,3 минг квадрат метр уй-жой, 2352 ўринли иккита мактаб, 800 ўринли болалар боғчалари фойдаланишга топширилди.

Кенгашда трест раҳбарлари ва партия ташкилоти секретарларининг эътибори «Главташкентстрой»нинг 1, 3, 8-қурилиш трестлари, «Ташпромстрой» тресги коллективларининг бўш ишлаганлигига қаратилди. Бу коллективлар ўз имкониятлари даражасидан бирмунча паст савияда меҳнат қилдилар. Жумладан, «Ташпромстрой» тресги ўтган йилнинг шу даври билан таққослаганда ўз кўрсаткичларини пасайтириб юборди. Бу ерда бир қатор муҳим саноат объектлари қурилиши секинлик билан олиб борилмоқда, меҳнат интизоми бўш.

Социалистик мусобақа етарли даражада ташкил этилмаганлиги, янги технология, фан-техника тараққиёти ютуқларининг секинлик билан жорий қилиниши ишда қолоқликка йўл қўйилишига олиб келди, деб таъкидланди кенгашда. Хўжалик ҳисоби усулида ишлаш ҳали юзаки ташкил этилган «Главташкентстрой»нинг айрим бўлинмаларида қурилиш-монтаж ва пардозлаш ишларининг қимматлашиб кетиши ҳолларига йўл қўйилмоқда, молиявий-хўжалик фаолияти бузиляпти. Бош бошқарма ўз ишлаб чиқариш базасини ёмон ривожлантирмоқда. Ана шу мақсадлар учун ажратилган маблағлар сусткашлик билан ҳамда тўлалигича ўзлаштирилмаётир.

Белгиланган вазифа бўлмиш жадаллаштиришни барча меҳнат коллективлари ҳали тўлалигича тушуниб етганлари йўқ, ҳамон эскича услубда ишлаш давом этяпти. Йил бўйи салмоқланиб, сунъий равишда ҳайбаракаллачиликни вужудга келтирмай аниқ планлаштириш, иш суръатини қадамба-қадам тезлаштириш асосида рисоладагидек қурилиш-монтаж ва пардозлаш ишлари сифатини таъминлаш, бутун қурилиш конвейери самарадорлигини кўзлаб меҳнат қилиш керак.

Кенгашда мавжуд нуқсонларга барҳам беришга қаратилган аниқ тавсияномалар берилди, ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи ярми ва биринчи йили планларини бажариш йўллари белгиланди.

Замондошимиз

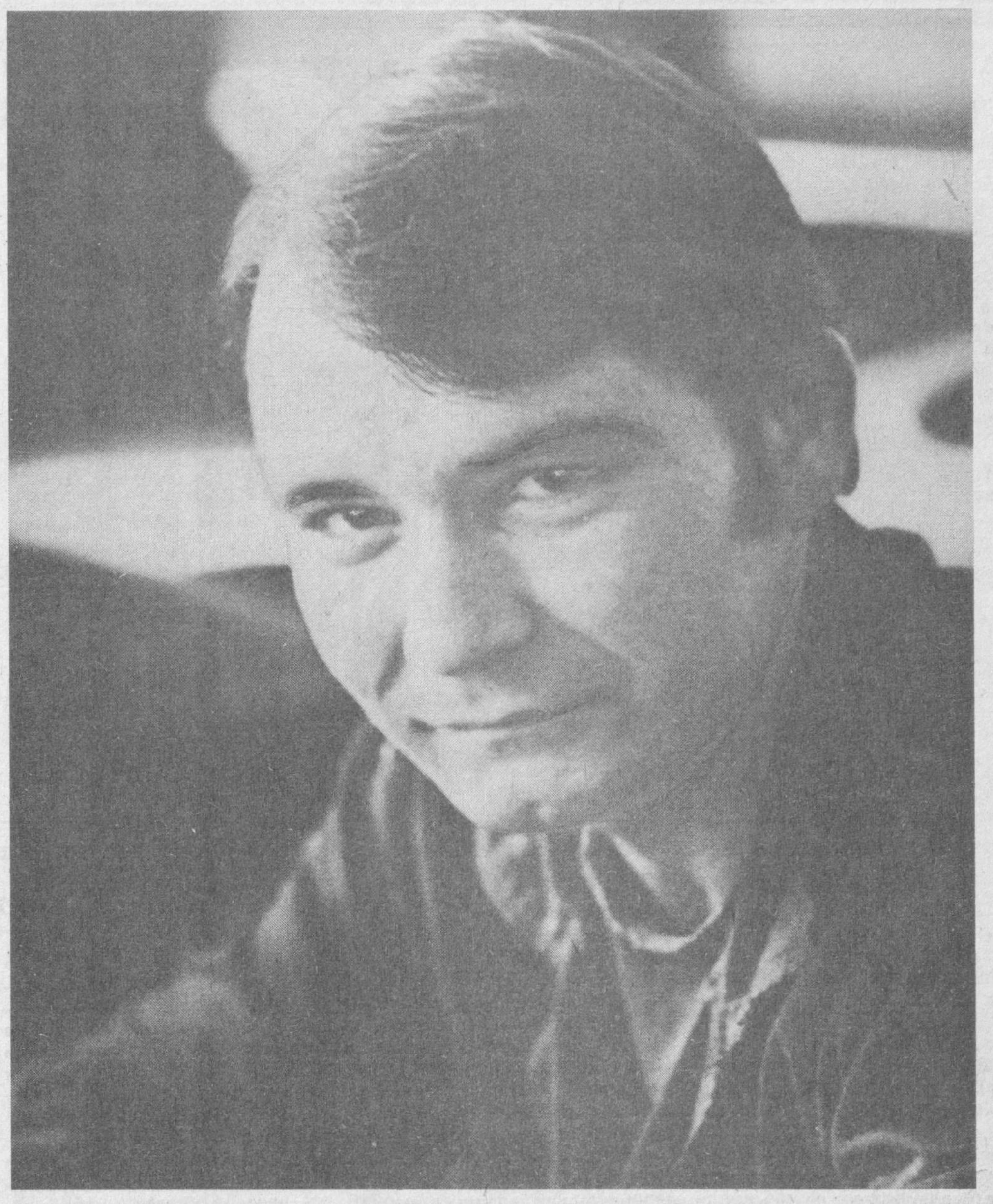

Ўн уч йилдан бери бир касбда тер тўкиб келаётган, меҳнатни ҳам, ҳаётни ҳам бирдек яхши кўрадиган ишчи ҳақида нималарни ёзиш мумкин! Бунинг устига у «Коммунистик меҳнат зарбдори» бўлса бирор сўз айтиш қийин. Нега дейсизми!

Негалиги шундоғам аён. Ахир у ишлаётган, тер тўкаётган бўлса, ўз вазифаси билан банд бўлса ортиқча сўзга ҳожат борми! Нима қиламиз унинг вақтини олиб!

Шу ерга келганда фотомухбиримиз «Йўқ,— деди,— олишимиз керак, — деди. Газетанинг топшириғи шундай».

Нима ҳам дердик, китобий тилда айтганда ишчининг қимматли вақтини олишга мажбур бўлдик ва мана ўзингиз кўриб турганингиздек унинг ўзи ҳам бундан хижолатдами ёки сал ранжигандаймиқей...

Хуллас, шаҳримиздаги 1-тепловоз депосининг моҳир слесари Ўткир Мажидов билан нари-бери 10—15 дақиқа суҳбатлашдик. У камгап, кўпиртиришни ёмон кўради, берган саволларимизга ҳам деярли сукут сақлаб жавоб берди.

Нима ҳам дердик, ишчининг характери шундай: кўп гапирмайди, бироқ кўп ишлайди. У ҳам бир пайтлар бола бўлган, варрак учирган, маҳалла командасида футбол ўйнаган. Мактабни битиргандан буён меҳнат қилади. Тиним билмайди. Баъзан отпуска пайтлари зерикади. Тезроқ ишга чиқишни қўмсаб қолади. Коллективда ҳам, турар жойида ҳам иззат-эътибори бор. Шундай ишлайди, яшайди. Рўзғор ташвишлари, бола-чақа, дегандай бу борада ҳам ўзига яраша юмушлари бор. Ҳеч кимга нолимайди, ҳеч кимдан шикоят қилмайди.

— Фақат,—дейди, —ҳалол одамлар кўпайсин, фарзандларимиз ҳам яхши, ҳалол инсонлар бўлиб вояга етсин.

Бизларчи, бизлар нима деймиз!

Нима дердик, шу ҳалол ишчининг сўзларига бизлар ҳам қўшиламиз.

СУРАТДА: слесарь Ў. Мажидов.

Т. Каримов фотолари.

Санъаткорнинг навбатдаги роли

Таниқли драматург Н. Павлованинг асарлари мамлакатимиз театрларида муваффақиятли саҳналаштирилган. «Йилнинг бешинчи фасли» пьесаси унинг ижодида алоҳида ўрин тутади.

Ҳаётий конфликтлар асосида ёзилган мазкур асар яқин орада М. Горький номидаги Тошкент Давлат рус академик драма театри репертуаридан ўрин олади. Санъат кошонаси уни «Январдаги отпуска» деган номда постановка қилишга киришди.

Режиссёр М. Немировский бошчилигида саҳнага олиб чиқилаётган янги спектаклда қатор мураккаб образлар бор. Булар орасида турмушнинг аччиқ-чучугини тотиб, ўзига хос типик характер касб этган қария Рувимчик роли алоҳида ажралиб туради. Бу образни театрнинг етакчи актёри, Ўзбекистон ССР халқ артисти Н. Хачатуров талқин этишга киришди.

Қардошлик қонунига биноан

Метрополитенчилар ҳиммати

Марказий бухгалтерея ходими Н. А. Лисихаеванинг аҳди кўпчиликка манзур бўлди. У авариядан талафот кўрган Припятье аҳолисига ёрдам кўрсатиш учун бир ойлик маоши — 130 сўмни ажратди. Транспорт лабораторияси ишчи ва хизматчиларининг йиғилишида ягона фикрга келинди. Бир кунлик иш ҳақини Чернобиль фондига ўтказишга қарор қилинди. 36 ишчи ва ходимнинг ёрдамга ажратилган маблағи 244 сўмга тенг бўлди.

В. И. Ленин номидаги Тошкент метрополитенининг бошқа ишчи ва хизматчилари ҳам интернационал бурчини бажаришга дилдан ёндошишди. Ходимлардан ўз имкониятларига қараб маблағ тўпланди. 510 кишининг тўплаган 2660 сўм пули 904-счётга ўтказилди.

Ёш коммунист ибрати

Ўзбекистон тўқимачилик ва енгил саноат ходимлари касаба союзлари комитетида меҳнат инспектори бўлиб хизмат қиладиган ёш коммунист Саидмавлон Мирасулов Тошкентдаги тенгдошлари каби ўзига хос намуна кўрсатди. У Чернобиль атом электро станцияси фалокати оқибатида азият чеккан украин тенгдошлари билан бирдам эканлигини изҳор этди. Муассаса ходими ўзининг июнь ойи учун оладиган 220 сўмлик маошини Чернобиль ёрдам фондига ҳадя этди.

Қалб даъвати билан

Тошкентдаги «Ўзбекистон» сунъий ва табиий чарм ишлаб чиқариш бирлашмасининг инженер-техник ходимлари ва хизматчилари якшанба куни қалб даъвати билан ўз иш жойларига чиқдилар. Улар тўрт минг сўмдан кўпроқ пулни Чернобилга ёрдамга топширдилар. Китобсеварлар кўнгилли жамиятининг Тошкент область ташкилоти шу фонддан икки минг сўм пул ўтказди.

В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари дўстлиги саройида «12 стул клуби» меҳмонимиз» кечаси бўлиб ўтди.

Бунда тошкентликлар «Литературная газета»нинг ижодий коллективи билан учрашдилар. Кечада республикамиз пойтахтида яқинда ташкил этилган сатира театрининг артистлари қатнашдилар. Бу концертдан тушган барча маблағ Чернобиль ёрдам фондига ўтказилди.

СУРАТДА: сатирик ёзувчи Андрей Яхонтов мутойиба ўқимоқда.

Б. Юсупов фотоси. (**ЎзТАГ** фотохроникаси).

Карима Қосимова узоқ йиллардан бери электр рўзғор буюмлари заводида самарали меҳнат қилиб келади. Бу тажрибали комсомол аъзоси бошқараётган бригада йиғув цехи коллективлари ўртасида энг илғорлардан бири саналади. Коллектив «Беш йилликнинг ёш гвардиячилари» шиори остида меҳнат қилмоқда.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● Бугунги тонгги газеталар саҳифаларида КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан Венгрия Халқ Республикасига дўстлик визитига доир расмий хабарлар берилган.

8 июнь куни ўртоқ М. С. Горбачев Венгрия Социалистик ишчи партиясининг Бош секретари Я. Кадар билан учрашди. Икки ўртада суҳбат бўлиб ўтди.

Кеча ўртоқ М. С. Горбачевнинг Будапештдаги ўз ватани озодлиги ва мустақиллиги учун курашда ҳалок бўлган венгриялик қаҳрамонлар ёдгорлиги пойига гулчамбар қўйди. Парадлар майдонида жаҳон пролетариати йўлбошчиси В. И. Лениннинг ҳайкали пойига гулчамбар қўйиш маросими бўлди. Шу куни М. С. Горбачев Чепель station станоксозлари ҳузурида бўлди ва Совет — Венгрия дўстлигига бағишланган митингда нутқ сўзлади. Ўртоқ М. С. Горбачевнинг мазкур нутқи ҳам бугун тонгги газеталарда эълон қилинган.

● 9 июнь куни бўлиб ўтган Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг мажлисида 1986—1990 йилларда республикани иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат плани лойиҳаси кўриб чиқилди. Бугунги газеталарда ана шу ҳақда ахборот берилган.

● СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари О. У. Салимов бошчилигидаги СССР Олий Совети депутатлари группаси жануби-шарқий Осиё мамлакатлари бўйлаб сафарни тугаллаганлиги ҳақида хабар эълон қилинган.

Ветеранлар ҳиммати

Киров районидаги 1-«Кисловодск», «2-Кисловодск», «Янгиариқ» ва Карл Маркс номли маҳаллаларнинг ветеран коммунистлари аҳиллик ва уюшқоқлик билан иш олиб бориб, маҳаллаларни ободонлаштириш, йўл бўйларига ва майдонларга дов-дарахтлар ўтқазиш ва уларни парвариш қилишда ибратли ишларни қилмоқдалар.

Яқинда 90 га яқин ветеран-коммунистлар ўз олдиларида турган конкрет вазифаларни белгилаб олишди. Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасига туташ ерлар, «2-Кутузов», Кутузов проезди ва Уста Ширин кўчаларида ана шу йиғилишдан кейин кўпгина ишлар амалга оширилди. Кўчалар ва майдонлар чиқиндилардан тозаланди, суғориш шахобчалари тартибга келтирилди. Коммунист Ш. Набиев, И. Усков, Н. Мирзаев, Й. Файзиев ва бошқалар ғоят активлик кўрсатишди.

Номерга хабар

«Ураган» йўлга тушди

Қудратли «Руслан» самолёти Ўзбекистон пойтахтига тошкўмир ГЭСида ўрнатилиши мўлжалланаётган турбинанинг вазни 80 тонналик иш ғилдирагини ортиб келиб, бу юкни автомобилчиларга топширди, Трайлерга яхши ўрнатиб қўйилган ноёб юк икки баҳайбат «Ураган» тягачида Тошкентдан 600 километр олисдаги йўлга чиқди. Ҳажми катта бўлган оғир юкларни ташиш билан шуғулланувчи Горький шаҳридаги махсус ишлаб чиқариш бирлашмасининг вакиллари Ўзбекистон, Тожикистон ва Қирғизистон республикаларидан ўтадиган «Ураган» йўлини олдиндан белгилаб қўйдилар.

—Умумий вазни қарийб 200 тонна бўлган автопоезд анча оғир йўлдан — баланд чиқиб, паст тушиб, тоғ-дарёларни кечиб юради, — деди Горький шаҳридан келган инженер В. Н. Елизарев, — Шу боисдан ҳам оғирроқ участкаларда трайлерни бирваракайига икки «Ураган» шатакка олади, йўл равон бўлганда эса битта «Ураган»нинг ўзи кифоя. Автопоезд соатига ўрта ҳисобда 5 километр йўл босади. Бу юмуш биз учун янгилик бўлди. Бундай юкни биринчи бор самолётдан қабул қилиб олиб, автопоездга ортдик.

Ғилдиракни ГЭСга етказиб беришнинг турли лойиҳалари таклиф этилган эди. Масалан, турбина шу қисмларини Волга-Дон канали орқали ташиб, сўнгра Каспий денгизидан паромда ўтказиб, шундан кейин қум барханлари ва тоғ довонлари орқали ГЭС қурилишига етказиб беришни ҳам ўйлаб кўришган эди. Ниҳоят, «Руслан» самолёти ёрдамга келди. Мутахассислар ғилдиракни ташиш чоғида юк тақсимланишининг математик моделини ҳисоблаб чиқдилар. Бунинг учун махсус ускуна тайёрланди. Натижада иш ғилдираги муайян ҳолатда самолёт бортида мустаҳкамлаб қўйилди.

— «Руслан» ўз олдига қўйилган вазифани яхши бажарди,— деди О. К. Антонов номли тажриба-конструкторлик бюроси бош конструкторининг ўринбосари А. Г. Буланенко.— Бу машина оғир юк ташийдиган «АН — 124» туркумидаги биринчи самолётдир. Шу машинага 170 тонна юк ортилиб, жаҳон рекордидан ҳам ўзиб кетилган эди. Яқин орада ана шу паҳлавон самолёт тошкўмир станцияси учун яна бир агрегатни ортиб борди. Бу галги рейсга бир қанча чет эллик мутахассислар ҳам қизиқиб қолдилар.

Шундай қилиб, авиаторлар турбинани ясаётган ва нур манбаини бунёд этаётганларнинг ГЭС қурилиши муддатларини қисқартириш йўлидаги ташаббусига муносиб жавоб бердилар. Ана шу катта ҳажмдаги узел биринчи марта яхлит қилиб ясалди. Илгари иш ғилдираги бўлак-бўлак қилиб келтирилиб, қурилиш майдонида монтаж қилинар эди. Бу юмушни бажаришга олти ой кетарди. Энди эса бир неча кун кифоя. Бунинг устига, агрегатни завод шароитида йиғиш туфайли унинг сифати юқори бўлади. Гидроқурувчилар «Ураган» ташиб келаётган юкка маҳтал бўлиб турибдилар. Автомобилчилар ҳам гидросозларга янги энергоблокни илгари мўлжаллангандек декабрь ойида эмас, балки шу йилнинг август ойида ишга тушириб, социалистик мажбуриятни бажаришда ёрдам берадилар.

СУРАТДА: «Ураган» Тошкент кўчаларида.

Б. ҲАСАНОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Илмий адабиёт ва жадаллаштириш

Тошкент политехника институтининг автоматик бошқариш системаси факультетида «Студентларнинг ишлаб чиқариш ва ижтимоий сиёсий практикаси» деган темада илмий-техника конференцияси бўлиб ўтди. Конференциянинг асосий мақсади КПСС XXVII съезди қарорлари асосида илмий-техника ютуқларини пропаганда қилишга бағишланди.

Асосий эътибор студентларнинг таълим олишида муҳим восита бўлган илмий адабиётларга қаратилди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ядро физикаси институтининг бўлим мудири, республика китобсеварлар жамияти қошидаги табиий, илмий ва техник адабиётларни пропаганда қилиш илмий-методика советининг раиси Р. Бекжонов фан-техника тараққиётини жадаллаштиришда адабиётнинг роли ҳақида доклад қилди.

Конференция китобсеварлар жамияти томонидан ўқувчиларнинг қизиқиш ва эҳтиёжларини ўрганишни янада такомиллаштиришга катта ҳисса бўлиб қўшилди.

Б. МАВЛОНҚОРИЕВ,
Тошкент политехника институтининг доценти.

MEXICO86

КЕЧА

дастлабки босқичнинг якунловчи 3-тур ўйинлари бошланди.

Ирапуатода мамлакатимиз терма командаси канадалик футболчилар билан учрашишди. Командамиз составида бирмунча ўзгаришлар бўлганига қарамай улар 2:0 ҳисобида ғолиб чиқишди. Канадаликлар дарвозасига тўпларни О. Блохин ва А. Заваров киритди. Бу ғалаба командамиз учун ниҳоятда муҳим эди. Чунки ютуқ футболчиларимизга ўз группасида биринчи ўринни таъминлаш билан бирга 15 июнга қадар Ирапуатода бемалол нимчорак финал ўйинларига тайёргарликни давом эттириш имконини берарди. Кутилган ғалабага эришилди. Энди чарм тўп усталаримиз 15 июнь куни 1,2 ёки 6-группаларда 3-ўринни эгаллаган командалардан бири билан Леонда майдонга тушади.

Франция ва Венгрия терма командалари ўртасидаги баҳс 3:0 ҳисобида француз тўпурарларининг фойдасига ҳал бўлди. Гарчанд Франция терма командасининг жамғарган очколари сони ҳам 5 тага етган бўлсада, тўплар нисбатига кўра улар иккинчи ўрин билан кифояландилар.

Сўнгги соатда

ФУТБОЛ БЎЙИЧА XIII ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИДА

БУГУН

Мехикода Болгария ва Аргентина, Пуэблада эса Италия ва Жанубий Корея терма командалари учрашишади.

(XIII жаҳон чемпионати ўйинлари қандай кетаётганлиги ҳақидаги бошқа материалларни газетанинг тўртинчи саҳифасида ўқийсиз).

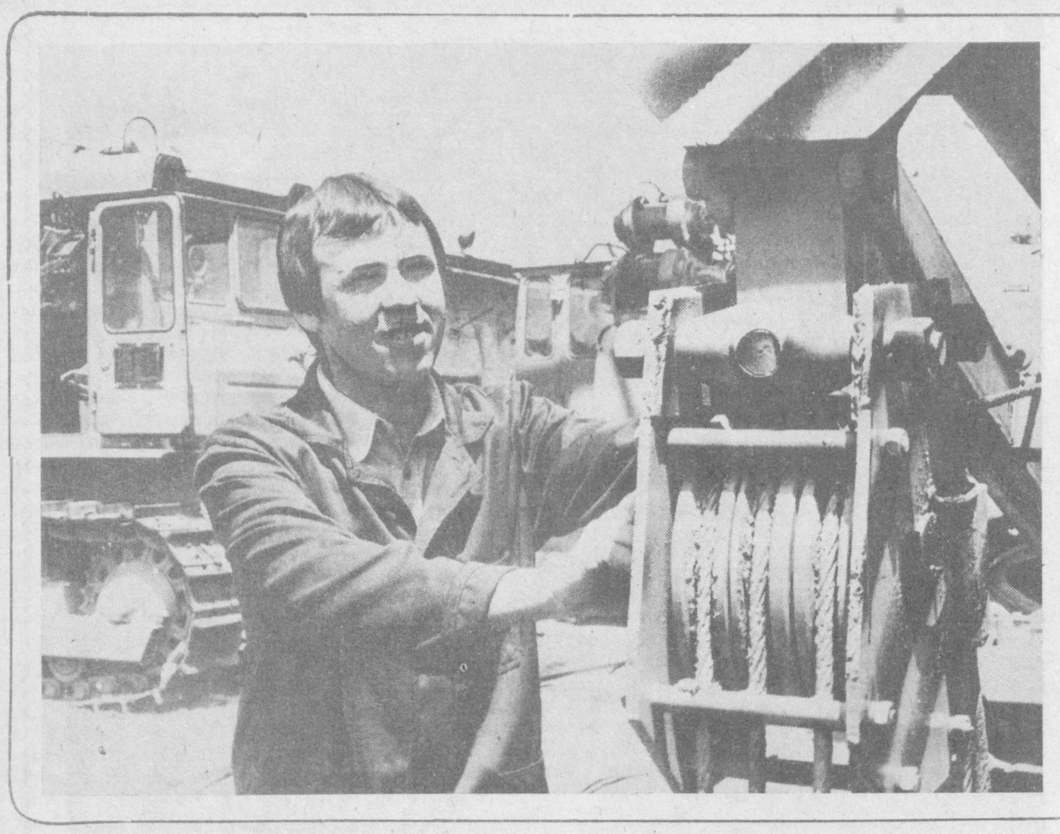

Тошкент экскаватор тажриба механика заводи коллективи Улуғ Октябрнинг 69 йиллиги муносабати билан бошланган социалистик мусобақани тобора авж олдириб меҳнат қилмоқда. Сиз суратда кўриб турган корхона 6 цехининг илғор слесари Павел Упоров вақтдан ўзиб ишлаб, мусобақа ғолиблари қаторида бормоқда. Коммунистик меҳнат зарбдори деган номга эга бўлган бу ишчи смена топшириқларини мунтазам равишда ортиғи билан адо этмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

Меҳнатинг—зийнатинг

Ота изидан

Лавҳа

Уста Абдувопи отанинг номини кўпчилик иззат ва ҳурмат билан тилга олади. Чунки меҳнатсевар ва камтарин бу инсон 50 йиллик умрини қурилишга бағишлади. Шу касб туфайли элда обрў орттирди. «Қўли гул уста» деган ном олди.

Устанинг оиласи катта. У беш ўғил, бир қизни тарбиялаб вояга етказди. Катта ўғли Абдуғани эса ота изидан борди. Қурувчи бўлди. Бир сўзли йигит 7-синфни битириб, тўғри ҳунар-техника мактабига ҳужжатларини топширди. Мактабнинг ғишт терувчилик бўлимида амалий машғулотларни бошлаб юборди.

Абдуғани мактабни аъло баҳолар билан тугатгач, Чилонзор қурилишига йўлланма олди. 153-трест бинокорлари ёш, ғайратли бу йигитни мамнун кутиб олишди.

Абдуғани дастлабки кунлари бир оз қийналди. Билмаганини кексалардан сўраб ўрганди. Бино пойдеворларини тиклаш ва бурчакларини текис чиқаришда етук ғишт терувчилар тажрибасига амал қилди. Ўз касбига меҳр қўйган Абдуғани тезда уни ўзлаштириб олди. Бири-биридан шинам турар жойлар, маданий-маиший объектлар қурилишида фидойилик кўрсатиб ишлаб ҳамкасблари ўртасида шуҳрат қозонди. У пойтахтимизнинг Чилонзор районига қарашли Муқимий, Халқлар дўстлиги кўчаларида ва 16, 17, 18-кварталларда бунёд этилган шинам ва бежирим бинолар қурилишида актив қатнашиб аҳоли қувончига қувонч қўшди. Айниқса, Муқимий кўчасидаги 60 квартирали турар жой биносининг давлат комиссияси томонидан аъло баҳога қабул қилинишида Абдуғани Валиев ишлаган бригада аъзоларининг ҳиссалари катта бўлди.

Интилганга толе ёр, дейишади. Абдуғани ўз касбини эъзозлаши туфайли меҳнатда ажойиб ютуқларга эриша борди. У янги ташкил этилган 12-трест 49-қурилиш бошқармасига ишга таклиф этилди. Тошкент қурилишларида ишлаб катта шуҳрат қозонган, Н. Злобин методи асосида ишлаш ташаббускори, Ленин орденининг кавалери Тўлқин Самиғов бошлиқ бригада сафига қўшилган А. Валиев ўз меҳнати билан тез орада кўпчилик ўртасида эътибор қозонди. Ёқут Носиров, Александр Солиқов, Мансур Ҳасанов, Ўрин Олтоев каби ёшларга касб сирларини ўргатди.

Трест ва бошқарма маъмурияти маслаҳати билан бошқармада ёшлар бригадаси тузилди. Унга Абдуғани бригадир этиб тайинланди. Мана бир неча йилдирки, Абдуғани бу аҳил коллективни бошқариб келмоқда. Бригаданинг самарали меҳнати эвазига шаҳримизнинг Оқтепа массиви ҳамда «Марказ-13» кварталларидаги 4, 5, 10, 11, 17, 18-кўп қаватли уйлар, Ишчилар шаҳарчасидаги шифохона, Студентлар шаҳарчасидаги ётоқхона бинолари қад кўтарди. Давлат қабул комиссияси аъзолари бу уйларни яхши баҳоларга қабул қилиб олди.

Абдуғани изланувчан қурувчи. У ўз шогирдларига бир касб билан чегараланиб қолмасликни, бошқа турдош касбларни ҳам ўзлаштириб олишни ҳамиша уқдиради. Унинг ўзи электр пайвандчи, сувоқчилик касбини пухта ўрганиб олган.

Ҳалол меҳнат инсонни улуғлайди. Абдуғани Валиевнинг самарали меҳнатлари партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланди. У Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. Ҳозир унинг бригадаси Волгоград кўчасида тикланаётган бино қурилишида самарали меҳнат қилмоқда. Коллектив бинони шу йилнинг учинчи кварталига қадар фойдаланишга топшириш учун ғайрат-шижоат кўрсатиб ишламоқда. Одил Содиқов, Соня Карабинина, Равиль Шарипов, Қудрат Хўжаев каби қурувчилар ўз зиммаларига юксак социалистик мажбурият қабул қилиб, кунлик иш нормаларини ортиғи билан адо этишмоқда.

— Бу йил ғоят масъулиятли йил бўлди. Барча қатори бригадамиз КПСС XXVII съездини муносиб меҳнат туҳфалари билан кутиб олди. Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 116 йиллиги кенг нишонланди. Бригадамиз аъзолари коммунистик шанбалик куни 1 минг сўмлик иш бажаришга муваффақ бўлди,— дейди биз билан суҳбатда А. Валиев.

Дарё сувини баҳор тоширади, одам қадрини меҳнат оширади, деб бежиз айтишмаган. Касбга меҳр қўйиб ҳалол меҳнат қилган А. Валиев отаси изидан бориб янглишмади. Ҳозир унинг 8 фарзанди бор. Катта қизи Василахон — ўқитувчи, Раънохон — ҳамшира, қолганлари дорихона ходими, боғчада мураббий ва ўқувчилардир.

...Уста Абдувопи бугун тўнғич ўғли Абдуғанининг файзли уйида меҳмонда. Набиралар бувасининг атрофида парвона. Отахон учун бундан бахтли кун борми? Ахир ўғли бугун орденли қурувчи бўлди-я. Шундай кунда қувонмай бўладими?

Эшикда енгил машина товуши эшитилди. Абдуғанининг кенжа фарзандлари «адам келдилар», дея шошилиб кўчага отилди. Уста ҳам мамнун бўлиб ташқарига қаради.

Ф. АБДУРАҲИМОВ.

Минг бир касб

Эл хизматида

Улуғ Ватан урушининг инвалиди Худойберди Маликов бир неча кундирки диққат. Чунки унинг хотини холодильникнинг совутмаётгани, гўшт, сут ва озиқ-овқат маҳсулотларининг бузилиб қолаётганидан шикоят қилган эди. «Нима қилсам бўларкин, — дилидан ўтказди Худойберди ака. Ахир ўзи кекса, боз устига иккинчи группа инвалид бўлса, —кошки холодильник кичик нарса бўлса-ки, уни устахонага олиб бориб тузаттирολсам...»

Унинг мушкулини қўшниси осон қилди:

— Вой қўшни-е! Шунгаям ташвиш тортиб юрибсизми! 44-63-20 номерли телефонга қўнғироқ қилсангиз, у ердан уста келади-да, холодильнигингизни тузатиб беради.

Ҳа, «Техсложбитприбор» бирлашмасининг Октябрь районига жойлашган филиали ходимлари холодильник, кир ювиш машинаси ва пилесосларни тезда тузатиб беришади. Бу ерда Ф. Файзуллаев, А. Абдуллаев, Ҳ. Абдуллаев, Ф. Чеботарев сингари моҳир усталар шаҳар меҳнаткашларининг хизматида. Устахонага иккита фургон енгил автомашинаси бириктилган. Усталар бу машиналардан унумли фойдаланишади. Кир ювадиган машинангиз ёки холодильнигингиз бузилдими, дарҳол уста чақирсангиз диспетчер Мавжуда Салимжонова адресингизни ёзиб олади ва уйингизга уста юборади.

Ҳозир Табрик кўча 16-уйда истиқомат қилувчи пенсионер М. Ғиёсова, Б. Иноғомова, «Марка-27», 18, 2-уйда истиқомат қилувчи Улуғ Ватан уруши инвалиди Худойберди ота Маликов, Сойбўйи кўча, Анҳор проезди, 10-уйда яшовчи А. Қориев, «Марказ-14», 17-уй, 69-квартирада истиқомат қилувчи, 1927 йилдан КПСС аъзоси, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси А. Алиев сингарилар устахона ходимларидан миннатдор эканликларини билдириб, «Таклиф ва истаклар» дафтарига дил сўзларини ёзиб қолдиришибди.

Устахонада ишчиларнинг меҳнатини енгиллаштирадиган барча қулайликлар мавжуд. Шунинг учун ҳар бир уста ойлик топшириқни ортиғи билан адо этиб, эл ҳурматига сазовор бўлаётир.

М. ИБРОҲИМОВ.

Меҳнат ресурсларига эътибор

ПЛАН НЕГА БАРБОД БЎЛАЯПТИ?

Каноп фабрикасининг ҳал этилмаган масалалари

Мана бир неча йилдирки, каноп фабрикаси ишлаб чиқариши «оқсаяпти», айрим ойларда план ишлаб чиқариш ҳажми бўйича ҳам, товар маҳсулоти номенклатураси бўйича ҳам бажарилмайди. Шу йилнинг январь—апрель ойларидаги иш якуни бўйича топшириқ ҳам барбод бўлди. Буюмлар реализация қилиш ҳажми бўйича топшириқ 94,2 процент бажарилди, топшириққа нисбатан 4,8 процент кам товар маҳсулот берилди.

Натижада республика халқ хўжалиги бу корхонадан бир қатор муҳим буюмларни олмади. Жумладан, атиги 2.546 минг метр ўраш материаллари ишлаб чиқарилди. Шартнома мажбуриятидагидан 2.534 минг метр кам газлама етказиб берилди. 11 тонна кабель калаваси, 40 тоннага яқин каноп арқон берилмади.

Фабриканинг қониқарсиз ишлаш сабаблари кўп. Шулардан бири, энг кескини мутахассислар етишмаётганлигидир. Фабриканинг саноат ишлаб чиқариши ходимлари миқдори планга нисбатан 82,4 процентни ташкил этади.

— Бу аҳвол фабриканинг хўжалик-иқтисодий фаолиятига таъсир этмай қолмайди, — дейди меҳнат ва иш ҳақи бўлими мудири Л. Круглова, — биз йил якуни бўйича мукофотлар олиш нималигини унутиб юбордик.

Фабриканинг яхши ишлашига нима халақит беряпти?

Дам у ёққа, дам бу ёққа

Фақат кейинги икки йил мобайнида фабрика тўртта турли хил министрлик ва идоранинг қарамоғида бўлди. Дастлаб бу корхона пахта тозалаш саноати министрлигига қарашли эди. Фабрика материаллар ва хом ашё учун фондлар олишга улгурмасдан уни «Узглавхлоппром»га ўтказиб юборилди. Кейин корхона Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги қарамоғига ўтди. Мана, ниҳоят фабрика Ўзбекистон ССР Давлат агросаноатига итоат этмоқда.

Бу вазият албатта ишлаб чиқариш фаолиятига ўз таъсирини кўрсатмоқда.

— Қишлоқ хўжалиги министрлиги, масалан, бизга фондимиздаги талайгина материалар, хом ашёни бермади, — дейди директор ўринбосари Ш. Аъзамов. — Ўзбекистон ССР Давлат агросаноати яқинда ташкил этилди. Ҳозир у ерда ташкилий давр, биз билан шуғулланишга вақтлари йўқ. Биз эса ишлашимиз, маҳсулот ишлаб чиқаришимиз керак. Материаллар эса етишмайди. Биз «СКБ-45» каучуги, «95» маркали бензиндан танқислик сезяпмиз. Фрион ёғи, электрод, солидол ва бошқа материалларга зарурат сезяпмиз. Турли ташкилотлардан илтимос қилишга тўғри келади. Бунинг учун кўп вақт кетади. Аммо бизнинг энг муҳим илтимосимиз тўла қондирилмайди.

Кадрлар, кадрлар...

— Аммо бизнинг энг асосий проблемамиз кадрлардир, — дейди фабрика кадрлар бўлими бошлиғи Р. Рафиқова. Кейин у сўзларини рақамлар билан исботлади. Бундан шу нарса маълум бўлдики, бугунги кунда корхонада 200 киши етишмайди. Булар асосан асосий касбдаги ишчилар — тўқувчилар, йигирувчилар, калаваловчилар, мастер ёрдамчиларидир. Шу нарса маълум бўлдики, фабрикада 30 га яқин миллат вакиллари меҳнат қилади. Уларнинг кўпчилигининг ёши 30 дан ошган.

Фабрикада кадрлар тайёрлаш хизмати ривожланмаган. Штатда атиги иккита ишлаб чиқариш таълими инструктори бор. Булар тўқувчилар Нина Ивановна Коновалова ва Вера Ивановна Маматказинадир. Беш ой мобайнида улар 20 та тўқувчи тайёрлашди.

Суҳбатимизга кадрлар тайёрлаш бўйича катта инженер Антонина Арнакова қўшилди:

— Фабрикада бой ишлаб чиқариш тажрибасига эга бўлган талайгина ветеран-мураббийлар ишлашади. Технологик ускуналар ҳам бор. Қисқаси, ёш ишчиларга касб ўргатиш учун шароит етарли. Аммо ачинарлиси, ёшлар фабрикага келишмаяпти...

Бошқа нарса ҳам маълум бўлди — кадрлар қўнимсизлиги бу ерда жуда юқори. 1985 йилда 119 киши ишга қабул қилиниб, 84 киши бўшатилди. Шу йилнинг фақат тўрт ойи мобайнида 70 ишчи ишга қабул қилиниб, 54 ишчи бўшатилди. Бошловчи ишчилар касбни яхши ўрганмасдан ишдан бўшаш ҳақида ариза ёзишади.

Меҳнат интизомини мустаҳкамлаш бўйича ҳам кўп иш қилиш керак.

Шуни ҳам унутмаслик керакки, каноп фабрикаси атрофида «Қизил тонг», «Учқун» бирлашмалари, «Ташхимсельмаш», «Подъёмник», авторемонт заводлари каби корхоналар ишлаб турибди. Улар дуруст технологик ускуналарга, деярли барча социал-маиший қулайликларга эга бўлган корхоналардир. Каноп фабрикаси улар билан рақобатлаша олмайди. Нима учун?

Бу шунинг учун ҳамки, каноп фабрикасининг жами 400 ўринли учта ётоқхонаси бор. Лекин улар замонавий талабларга жавоб бермайди. Жумладан, Весна кўчасидаги энг катта — 200 га яқин аёл яшайдиган ётоқхонада ҳатто оддий қулайликлар — канализация ҳам, душ ҳам йўқ. Кичик оилалар учун турар жой етишмаяпти. Корхонада қарийб 100 оила беш йилдан бери квартира олиш учун навбатда турибди. Лекин квартира берилгани йўқ.

Бекорчилар эса сероб...

— Фақат бизнинг корхонамиздагина эмас, бошқа корхоналарда ҳам мутахассислар етишмайди. Шундай шароитда эса, — дейди меҳнат ва иш ҳақи бўлими бошлиғи Л. Круглова, — атрофда иш билан банд бўлмаган одамлар кўп.

— Биз уларни қандай ҳам жалб этардик? — деб эътироз билдиради кадрлар тайёрлаш бўйича катта инженер Антонина Арнакова. — Бизда яхши меҳнат шароити йўқ. Жумладан, Тошкентда корхона кўп. Ёшлар эса «нуфузли» касбларни, ўқиш, малака ошириш имкони бўлган, замонавий техника ва технология жорий этилаётган жойларни қидиришади. Қисқаси, меҳнат шароити яхши бўлсин дейишади. Бизда эса...

Бу корхона ўгайми?

Дарҳақиқат, каноп фабрикаси нималарга эга? Унинг ихтиёрида битта катта ишлаб чиқариш корпуси бор. У уч йил муқаддам Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг қурилиш бўлинмаси томонидан қурилган. Бу корпус чала қуриб битказилган. Жумладан, вентиляцияси шу қадар кучсизки, ёзда салқин ҳаво, қишда эса иссиқ ҳаво билан таъминлай олмайди. Цехларда ҳарорат маромида бўлиши учун (битта корпусга 7 та ишлаб чиқариш жойлаштирилган) компрессор-холодильник ускунаси ўрнатиш лозим. Лекин уни ўрнатишдан аввал махсус бино қуриш, бунинг учун бу бинонинг лойиҳасига эга бўлиш лозим. Бу лойиҳани ким тайёрлайди. Бу ҳали маълум эмас.

Шу билан бирга, янги ишлаб чиқариш корпусида душхона, ечиниш хонаси, қурилмаган «қизил бурчак», мастерлар дам оладиган хоналар йўқ. Ҳатто, цех бошлиқлари ҳам хизмат хоналарига эга эмаслар.

Маъмурий-маиший корпус қурилиши долзарб масала бўлиб қолди.

Мана, ёз бошланяпти, бундан буён фабриканинг ишлаб чиқариш корпусида ҳарорат тобора юқорилашиб боради. Бу ердаги дим ва иссиқ ҳавога ҳамма ҳам бардош беролмайди.

Шундай қилиб қарабсизки, шаҳарда бўш меҳнат ресурслари кўп бўлгани ҳолда, каноп фабрикаси керакли миқдордаги тўқувчи, йигирувчи, калаваловчи, бошқа касбдаги мутахассисларни тўплолмайди.

Каноп фабрикаси қолоқлар сафида бўлишига, колхозлар, совхозлар, пахта тозалаш саноати учун зарур бўлган маҳсулотларнинг, «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси учун кабель калавасини етказиб бермаслигига ортиқ йўл қўйиб бўлмайди. Барча жойларда фан, техника тараққиёти ютуқларини жорий этиш асосида ишлаб чиқаришни янгилаш, интенсивлаш жараёни давом этаётган шароитда каноп фабрикасининг қолоқлигига тоқат қилиб бўлмайди.

А. БРОНШТЕЙН.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

М. С. Горбачев нутқлари тўплами Филиппинда нашр этилди

● МАНИЛА, 7 июнь, (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг танланган нутқлари тўплами Филиппинда «Тинчликка хизмат қилиш даври» деган умумий ном билан инглиз тилида босмадан чиқарилди. Маҳаллий ҳокимият органлари министри Акилино Пиментель шу муносабат билан ўтказилган тантанали маросимда гапириб, мазкур ҳужжатларда ҳалокатли ядровий қуролланиш пойгасини жиловлаш каби барча халқлар тақдирига алоқадор бўлган ғоят муҳим проблемага катта эътибор берилганлигини уқтириб ўтди. Ҳозирги мураккаб халқаро вазиятда, деди министр, бутун инсоният тараққиёти манфаатлари йўлида барча миллатлар—катта ва Филиппин сингари кичик миллатларнинг тинч ва суверен ривожланиши учун қулай халқаро шароитни таъминлаш юзасидан келишиб олинган куч-ғайратлар сарфлаш зарурлиги тўғрисида совет раҳбари айтган фикрлар жуда катта аҳамиятга эгадир. М. С. Горбачевнинг Осиё—Тинч океани регионидаги вазиятга тааллуқли масалалар хусусидаги нутқлари Филиппин жамоатчилигида зўр қизиқиш уйғотади, деди А. Пиментель. Совет раҳбари айтиб ўтганидек, шу регионддаги ҳар қандай низоли проблемалар куч ишлатмай, музокаралар столи атрофида сиёсий йўл билан ҳал этилиши мумкин.

«Злата Прага» телевизион фестивали

● ПРАГА.

XXIII «Злата Прага» халқаро телевизион фестивалида 37 мамлакатнинг 44 та телевизион ташкилоти мана шу энг катта жаҳон кўригига ўзлари яратган драматик ва музикали фильмларни юбордилар. «Телеэкран халқлар ўртасида ҳамжиҳатлик, бир-бирларини билишига хизмат қилади» шиори остида ўтаётган бу фестивалда Совет Иттифоқи иккита фильм—«Жаҳонда энг тез юрар» ва «Маскарад» картиналари билан қатнашмоқда.

Прагадаги ўнлаб телевизион приёмниклар ўрнатилган маданият саройида «Злата Прага» фестивалининг кўп сонли қатнашчилари ва меҳмонлар — кўпгина мамлакатлардан келган машҳур драматурглар, кинорежиссёрлар, актёрлар, танқидчилар учрашдилар. Фестиваль программаси доирасида мунозара маркази ишлаб турибди. Бу ерда инсониятнинг тинч истиқболи учун, халқлар ўртасида дўстлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш учун курашда телевизион, бадиий эшиттиришларнинг роли ва аҳамиятига бағишланган масалалар ўртага қўйилади.

Халқаро тинчлик йилида ўтказилаётган бу фестивалда — ҳозирги дунё тўғрисидаги ҳақиқатни, халқларнинг тарихий ва социал тажрибасини, урушларсиз, очлик ва қашшоқликка барҳам берилган келажак учун улар олиб бораётган курашни акс эттиради, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда фестиваль директори Йозеф Ванек. Тараққийпарвар кинематографиянинг барча ҳақиқий усталари «Злата Прага» фестивалини ҳақли равишда инсонпарвар санъатнинг самарали минбари деб ҳисобламоқдалар.

Жаҳон бўйлаб

● БРАЗИЛИА.

Ўз сафларида 100 дан кўпроқ касаба союзларини бирлаштириб турган меҳнаткашларнинг умумий касаба союз маркази Бразилияда кенг ва демократик ер ислоҳотини дарҳол ўтказишни талаб қилди. Йирик ер эгалари, деб таъкидланади мамлакатдаги энг йирик касаба союз бирлашмаси миллий кенгашининг баёнотида, деҳқонларга қарши чинакам урушни авж олдириб, ер ислоҳоти ўтказилишига қаршилик кўрсатмоқдалар. Помешчиклар тушган қуролланган отрядлар деҳқонларга жабр-зулм қилмоқда.

● КАМПАЛА.

Уганда хавфсизлик кучлари армия бўлинмалари билан биргаликда мамлакат пойтахтида ва унинг чеккаларида қонунга хилоф равишда сақланаётган қурол-яроғларни тортиб олиш юзасидан кенг кўламда операция ўтказдилар. Уганда президенти Йовери Мусевенининг айтган баёнотида уқтириб ўтилганидек, 1200 дан кўпроқ қурол мусодара қилинган.

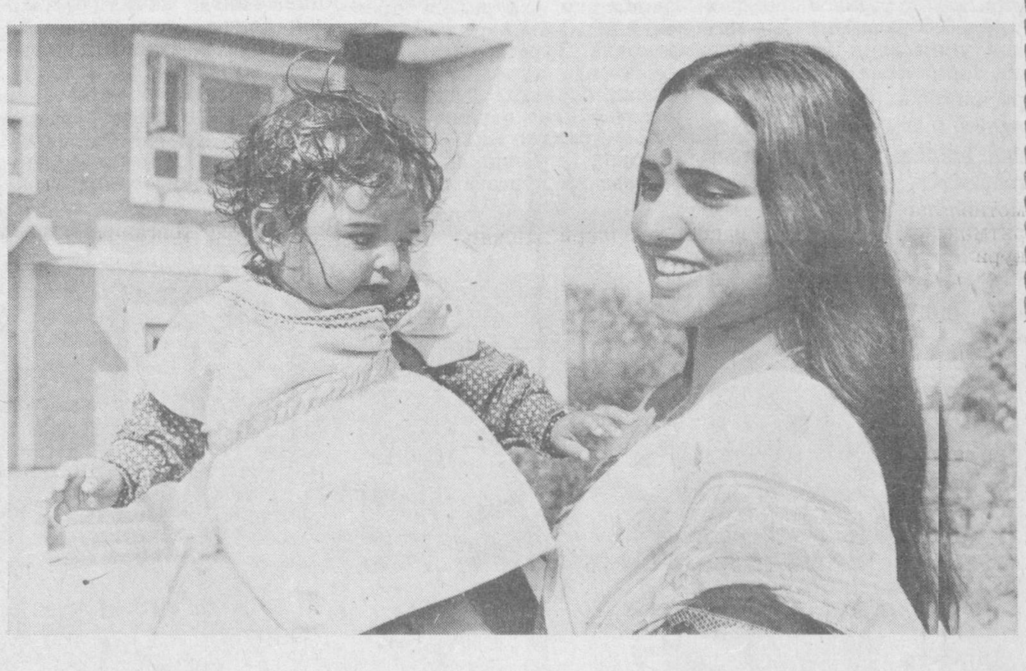

Оламда она меҳридан ширин ва қудратли меҳр йўқ. Непал қироллигининг кўчаларида бундай бахтиёр дамларни кўриш мумкин.

В. Соболев фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

●

Голландия урушга қарши ҳаракат қатнашчилари Тер Апель шаҳрида омборларга йўл олаётган Америка қурол-яроғлари ва ҳарбий анжомлари ортилган колоннанинг йўлини тўсдилар. Яқинда ГФРда ўтказилган ҳарбий маневрларда ишлатиш учун АҚШдан келтирилган бу техника Голландияда ва НАТОнинг бошқа мамлакатларида доимий сақлаш учун қолдирилган эди.

Полиция намойиш қатнашчиларини (суратда) қаттиқ таъқиб қилмоқда.

Рейтер—ТАСС телефотоси.

ЖАРнинг Анголага қарши агрессияси

● ЛУАНДА

Ирқчи ЖАР ҳарбийлари Ангола Халқ Республикасига қарши яна агрессия бошлади. Анголанинг Ангоп ахборот агентлиги хабар қилишича, Жанубий Африка Республикаси ҳарбий денгиз кучларининг Исроил етказиб берган «Чаён» ракеталари билан таъминланган катерлари Намибе вилоятидаги Намибе порти граждан объектларига ҳужум қилди. Улар нефть омборларига ракеталар отишди, сув остида ишловчиларнинг қўпорувчи группасини туширишди, бу группа порт акваториясида турган савдо кемалари остига миналар жойлаб қўйди. Ваҳшиёна ҳужум натижасида ёнилғи жойланган иккита резервуар ёниб кетди, яна биттаси қаттиқ шикастланди. Битта савдо кемаси ғарқ бўлди, иккитаси тешилди.

Претория ирқчиларининг халқ Анголасига қарши қилган яна бир сурбетларча ҳуружи ЖАР махсус маҳкамаларининг АҚШ Марказий разведка бошқармаси билан биргаликда планлаштирилган ва тайёрланганлигини маҳаллий кузатувчилар таъкидлаб ўтмоқдалар. Унинг террорчилик гуруҳининг газандалари ЖАР махсус маҳкамалари ва АҚШ Марказий разведка бошқармаси бошқувида турибдилар. Бу ҳуружнинг мақсади Анголанинг қонуний ҳукуматига қарши курашда мағлубиятга учраётган қўғирчоқларга ёрдам беришдан иборат. Икки ҳафта муқаддам газандаларнинг тўдаларига мадад бериш учун Жанубий Африка қўшинларининг бир неча батальони Ангола жанубидаги Намибе портидан 300 километр ичкарига бостириб кирган эди.

Шу муносабат билан ЖАРнинг Претория режими оккупация қилиб олган Намибиядаги территориал қўшинлар қўмондони генерал-майор Мейрингнинг Виндхукдаги матбуот конференциясида Анголага қарши яна бир кенг миқёсли агрессияга тайёргарлик кўрилаётганлигини шама қилиб айтган гаплари диққатни ўзига тортади. «Мен 1981 йилги «Протей» операцияси такрорланишини истисно қилмайман, деди у сурбетлик билан. Ўшанда ирқчи ҳарбийлар мустақил Ангола территориясига хиёнаткорона бостириб кирган эдилар.

Мейринг ҳарбий тайёргарликларини оқлашга уриниб, республикани «террорчиларни яширмоқда», деб асоссиз равишда яна айбламоқчи бўлди. Ирқчилар жануби-ғарбий Африка халқ ташкилоти (СВАПО) ва Жанубий Африка африкаликлар миллий конгрессининг ватанпарварларини шундай деб атайдилар. Апартеид режимининг яқинда Ботсвана, Замбия ва Зимбабве пойтахтларига газандаларча қилган ҳужумини учун айни шу ёлғон уйдирмалар важ қилиб кўрсатилган эди.

Республикамизда пушкинхонлик кунлари

Теран томирлар

Замондошларининг ҳикоя қилишларига қараганда Пушкин ўлими олдидан қуйидаги сўзларни айтган: «Ижодий режаларим бениҳоя кўп, шулар орасида мен учун энг муҳими, юрагимга яқини болалар учун ёзмоқчи бўлган насрий асарларимдир. Мен бу асарларимда ўткир сюжетлар асосига қурилган саргузаштларни ҳикоя қилиб бермоқчиман».

Болалар адабиёти учун энг муҳими ва энг зарури ўткир сюжетлар асосига қурилган қаҳрамонлар образларини яратишдир. Шу маънода Пушкин ижодий анъаналарининг қардош республикалар болалар адабиётига кўрсатаётган таъсирини ўрганиш муҳим аҳамиятга эгадир.

Маълумки, Пушкин эртакларининг услуб жиҳатдан оддийлиги, халқчиллиги, воқеаларнинг болалар савияси ва руҳига уйғунлиги бу асарларнинг бош фазилатидир. Шунинг учун ҳам шоирнинг «Шоҳ Салтан ҳақида эртак», «Олтин хўроз», «Балиқчи ва балиқ ҳақида эртак», «Поп ва унинг хизматкори Балда ҳақида эртак» каби асарлари болалар адабиётидан муҳим ўрин эгаллади.

80-йилларга келиб эса А. С. Пушкин, М. Ю. Лермонтов, Л. Н. Толстой, Н. В. Гоголь, Т. Г. Шевченко, Ф. М. Достоевскийларнинг қардош республикалар болалар адабиёти ривожига кўрсатган таъсири адабиётшунослик ва танқидчиликнинг диққат марказига кўчди. Айниқса, буюк рус шоири Пушкиннинг миллий болалар адабиёти ривожига кўрсатган таъсири кенг ва атрофлича тадқиқ қилина бошланди. Сюжет ҳамоҳанглиги, ўхшаш мотивлар, миллий калорит, ритмика, шеърий ва насрий қурилиш каби масалаларга алоҳида эътибор берилди. Бу хусусиятлар пушкиншунослар М. Алексеев, С. Петров, В. Степанов, Д. М. Благой, И. Мотяшев ва бошқа олимларнинг ишларида ҳамда қардош республикаларда илмий тадқиқотлар олиб бораётган М. Нурмуҳамедов, Я. Османес, К. Тангриқулиев, Омонов, В. Николаев, В. Полозоваларнинг рисолаларида яққол кўзга ташланди.

Сўлим оромгоҳ. Ям-яшил бу истироҳат боғида сайр қилиб дам олган ҳар бир ҳамшаҳримиз улуғ рус шоири А. С. Пушкинни хотирлайди. Зеро, бу хушманзара боғ шоир номи билан аталади.

Х. Мирзакаримов фотоси.

Маълумки, ўзбек совет болалар адабиётининг шаклланиши ва ривожланишида Пушкин ижодини ўрганиш 20-йиллардан бошланган. Бу таъсирнинг илк намуналари ўша даврнинг таниқли ижодкорлари Шокир Сулаймон, Рафиқ Мўмин, Элбек, Ботуларнинг болалар учун ёзган асарларида яққол кўзга ташланади.

Улуғ Ватан уруши даврида яратилган бир қатор асарларда ҳам Пушкин ижодининг самарали таъсири сезилди. Ўзбек совет болалар адабиёти давр руҳи билан суғорилган қатор болаларбоп асарлар билан бойиди.

60—70 йилларга келиб яна ижодий анъаналардан фойдаланиш тенденцияси кучая борди. Бу жанрлардаги гибридланиш айниқса машҳур совет шоирлари С. Маршак, К. Чуковский, С. Михалковлар ижодларида яққол кўринди. Бу ҳодиса Ҳамид Олимжоннинг «Ойгул билан Бахтиёр», «Семурғ», С. Жўранинг «Зангори гилам», Қ. Муҳаммадийнинг «Қўнғизой билан Сичқонбой», П. Мўминнинг «Алла билан Жалла», Қ. Ҳикматнинг «Кўмилган олтин, вайсақи хотин ва тадбиркор овчи қиссаси», «Чирчиқ фарзанди» каби қатор достонларида ҳам ўз ифодасини топди. Шу хилдаги асарларнинг пайдо бўлиши, айниқса, эртак, достонларнинг ёзилишида Пушкин ижодининг таъсирини унутиш мумкин эмас.

Пушкин асарларини ўқиб, ўзимга катта битмас хазина топганимни кейинчалик англадим, — дейди Ўзбекистон халқ шоири Қ. Муҳаммадий. — Интернатда ўқиб юрган кезларим. бир куни тарбиячимиз Полина Андреевна Пушкиннинг «Петушок» шеърини ўқиб берди. Менинг жуда завқим ошиб кетди. Шу кундан бошлаб Пушкинни севиб қолдим. Кейинчалик унинг асарларини қўлдан қўймай ўқиб юрарканман, унга тақлид қилиб шеърлар ёзиб юрдим. Оригинал усулда ёзилган асарларим бунёдга келди. Пушкиннинг «Петушок» шеъри таъсирида «Хўрозим» деган шеъримни ёздим.

Қ. Муҳаммадий Пушкиндан ижобий қаҳрамон яратиш маҳоратини, айниқса, ўқувчини асар қаҳрамонларининг ички дунёсига бевосита олиб кириш маҳоратини тинмай ўрганди. Жумладан, унинг «Қўнғизой билан Сичқонбой» эртагида Пушкиннинг «Шоҳ Салтан ҳақида эртак» асарининг ижобий таъсири аниқ сезилади.

Пушкин ижодидаги сюжет яратиш ва қаҳрамон руҳий оламини чизиш маҳоратини Қ. Ҳикмат ижодида ҳам учратамиз. Бир қарашда Пушкиннинг «Балиқчи ва балиқ ҳақида эртак» асаридаги чол ва кампир образлари Қ. Ҳикматнинг «Кўмилган олтин, вайсақи хотин ва тадбиркор овчи ҳақида қисса»сидаги чол билан кампирга ўхшаб кетгандек бўлиб туюлади. Бироқ бундай эмас. Қаҳрамонлар талқинида ташқи ўхшашликлар бўлса ҳам, уларнинг руҳий олами бутунлай бошқа.

Пушкинда:
Ўтган чоқда денгиз бўйида
Чол ва кампир
умр сурганди,
Ертўлада — эски уйида
Ўттиз уч йил
бирга турганди.
Чол тўр солиб
овларкан балиқ,
Кампир эса
йигирар урчуқ...
Қ. Ҳикматда:
Сирдарёдан олисда,
Чўпу хасдан бўлиб хор.
Чолу кампир яшаркан,
Кулбалари эски ғор.
Қашшоқликдан уларнинг,
Қовурғаси бўлган қоқ
Дерлар:
чолнинг кафтида,
Юрган доим ўқ камон.
Қишин ёзин ов излаб,
Жўнар экан кўп излаб.

Ҳар иккала асарда ҳам чоллар оддий меҳнаткаш, очиқ кўнгилли, инсонпарвар. Кампирлари эса бироз жоҳил, раҳмсиз, қаттиққўл. Бу албатта эртакларбоп достонлар, сюжетлар учун муайян анъанадир. Аммо айни пайтда Пушкин асарида қадим рус мужиги ва унинг кампири, қашшоқ ҳаёт тасвири берилса, Қ. Ҳикмат эртагида ўзбек халқига хос урф-одатлар, яшаш тарзи, хуллас тасвирда миллий калорит аниқ кўзга ташланади.

Шуни айтиш керакки, Пушкин асарлари ўзбек совет ва умуман совет Шарқи болалар адабиётига самарали таъсир ўтказган бўлса, айни пайтда А. С. Пушкин ижоди ҳам Шарқ тематикаси, Ўрта Осиё халқлари оғзаки ижодидан таъсирланган. Бу айниқса шоирнинг «Боқчасарой фонтани» асарида яққол сезилиб туради. Иккала асарда ҳам меҳнатсиз топилган бойлик кишига вафо қилмайди, деган дидактик хулоса бор.

Масалан, ўзбек халқ эртаги «Тоҳир ва Зуҳра»да сандиқ денгизда оқса, Пушкиннинг «Шоҳ Салтан ҳақида эртаги»да дарёда бочка оқади. Болалар учун ёзилган асарларда, жумладан, Қ. Ҳикматнинг «Чирчиқ фарзанди»да ҳам сувда бешик оқади.

Қисқа қилиб айтганда, адабий таъсир масаласи болалар адабиётшунослигида етарли даражада ўрганилган эмас. Бу масала катта илмий-тадқиқотлар олиб боришни тақозо этади. Шу маънода буюк Пушкин асарлари тубсиз денгиз тагига яширинган гавҳардай турли хил ёшдаги китобхонларни ҳамиша ўзига мафтун қилади.

Соҳиба ИРИСХЎЖАЕВА,
филология фанлари кандидати.

Омон МУХТОР

ТОШКЕНТДАН ОЛИСДА

ҲИКОЯ

—11—

Редакция ходими бу сафар мени илжайиб, аллақандай севиниб қарши олди. «Ёзганингиз чиқиб кетди. Газетани кўрмабсиз-да», — деди у ва эринмасдан куйманиб, бошқа хонадан бир нусха газета топиб келди. Менинг ёзганим «Севги» деган сарлавҳа қўйилиб, чиройли расмлар солинганча босилган эди. Мен бундан қандай ҳаяжонланганимни сўз билан ифодалаш қийин! Аммо бу ҳали ҳолва эди. Газетадан ташқари редакция ходими менинг қўлимга йўғон бир қоғоз папкани тутқазди: «Бу сизга келган хатлар. Уйга олиб бориб, бемалол ўқийверасиз!».

Мен ҳаяжон селида ғарқ бўлиб уйга қайтганда, қоғоз папкани очдим.

Биз баъзан газетани йиртиб, унга писта ҳам ўраб кетаверамиз. Шундай пайтларда газетанинг дунё бўйлаб тарқалиши-ю, газетада босилган сўз минглаб одамларни чайқалтириб юбориши мумкинлиги хаёлимизга ҳам келмайди!

Хатлар... Улар редакцияга яқин ва узоқ-узоқ жойлардан жўнатилган эди.

—12—

Инсон қалби бутун очиқ-сочиқлиги билан, яланғоч ҳолда ўз ифодасини топган, ҳаяжондан кўпчилиги чалкаш жумлалар, ҳарфий хатолар билан ёзилган бу дастхатларни ўша кунлари қайта-қайта ўқиганимдан, улардаги анча-мунча фикрлар менга ёд бўлиб қолган. Биринчи навбатда, Абдумажид исмли ўнлаб йигитлар, Фотима исмли ўнлаб қизлар ўз ҳаётлари, тақдирлари тўғрисида редакцияга ёзишган эди. Бу мактублар ўз сир-асрорини, қалбидаги жавоҳирни газетага ишониб топширишга ошиққан кишилар томонидан ёзилганди. «Мен «Севги» деган ҳикояни ўқиб, жуда қаттиқ таъсирландим, — деб ёзганди бир йигит. — Худди менинг бошимдан ўтган воқеа тасвирланибди. Лекин мен сизлар кўрсатган Абдумажидга ўхшаб бухоролик эмас, балки Фарғона водийсиданман. Мен билан дўст бўлган қиз ҳам бошқа ўлкадан эмас, ўзимизнинг Тошкентдан. Қолган ҳаммаси тўғри...» Газетада ҳар бир нарса бир марта босилишини билмаган ёки тан олгиси келмаган кишилардан мактублар ҳам кўп эди. Айримлар ҳикоя қайта босилишини оёқ тираб талаб қилишганди. «Мен Қизилқумда чўпонман, — деб ёзганди шулардан бири. — Газета кам келади, кутубхона йўқ. Бунинг устига, ўтган йили газетага ёзилмаган эканман. Бу йил обуна бўлдим, илтимос, ўтган йилги «Севги» деган мақолани қайтиб босинглар. Райондан келган бир одам гапириб берди, жуда ҳам қизиқиб қолдим...». «Биз шу хатни ёзиб, почтага ташлаган кундан бошлаб, газетани мунтазам кўриб борамиз, — деб ёзишганди бошқа бир гуруҳ кишилар. — Биз олдинги чиққанини қидириб, тополмадик. Кўзимиз тўрт бўлиб, интизорлик билан талабимизни бажаришларингизни ку-

—13—

тамиз!». Абдумажид билан Фотиманинг бир-бирларини йўқотиб қўйишганидан ўкиниб-норозиланган кишилардан ҳам мактублар бор эди. «Абдумажид ака билан Фотима опанинг қайтиб учрашишларига тилакдошмиз!» — деб ёзишганди булардан бир қисми. «Йигит билан қиз танишгач, бир-бирларидан адрес олмай, катта хато қилишган!» — деб ёзишганди бошқа бирлари. Учинчи гуруҳ кишилар: «Бу воқеанинг давоми бўлишши керак-ку! Давомини ҳам, албатта, босинглар!» — деган тилакни билдиришганди. Мана, шу кейингилар орасида бир мактуб, айниқса, эътибор билан ёзилган, таъсирли... ва энг муҳими Зулайҳога тегишли эди...

Чинозлик Суратали Муқимов деган киши ёзганди бу мактубни.

«Мен Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, биринчи группа инвалидиман, — деб ёзганди у. — Сўнгги йилларда кўзим ногирон бўлиб қолган. Болаларим менга газета ўқиб туришади, яқинда босилган хабар, яъни, бухоролик педагог Абдумажид, кавказлик инженер қиз Фотима ўртасидаги учрашув мени тўлқинлантириб юборди, болаларимга айтиб турдим, шу хатни ёзишди... Мен хабарни аввалига завқланиб эшитдим. Аммо уларнинг тез орада айрилиб кетиши мени ўйлантириб қўйди, кўнглим таскин топмади. Сизларга қуйидаги таклиф ва мулоҳазаларни лозим топдим.

—14—

1. Бухоролик педагог Абдумажид бир ойлик муҳлат билан Кавказга командировка қилинсин ёки Фотима Бухоро шаҳрида қурилаётган ип-газлама комбинатига партия, комсомол, профсоюз ташкилоти йўлланмаси билан инженер сифатида келтирилиб, иккаласини учраштирилсин.. Улар қариган, сочлари оқарган, юзларини ажин босган бўлса ҳамки, майли, уларни учраштириб, кўпчилик ҳаяжонланадиган бир учрашув ўтказилсин!

2. Кавказ ёки Бухородаги бу мулоқот хабарнинг иккинчи қисми бўлиб, давом эттказилди, деган мазмунда, газетада босилсин!

Бизни ҳаяжонга солиб қўйган воқеа шундай якунланса, айни муддао бўлади. Энди ўз бошимдан ўтган ҳақиқатни айтиб берай... 1941 йили уруш бошланганида, мен ҳарбий чегарачи, 130-қисмда хизмат қилардим. Политрук эдим. Ашаддий жанг борарди. 26 июнь куни Украинадаги Хмельницкий областида қаттиқ яраландим. Мен ва менга ўхшаган ярадорларни тезлик билан госпиталга юборишди. Чернигов область, Прикули шаҳрига ўшанда госпиталь Киевдан эвакуация қилинган эди. Мана шу госпиталда ишлаётган ёш врач аёл — Зулайҳо, хивичдеккина жувон, у ерга етиб борганимизда, мени вагондан азот кўтариб, аравага ётқизди. Аравада, ёнимда ўтириб, госпиталга олиб келди.

Кейин, дарвозадан палатага яна кўта-

—15—

риб олиб кирди. Тузалгунимча менга унинг кўрсатган меҳрибонликларини унутиб бўлмайди. Аммо мен тузалгач, 28 июль куни, госпиталь билан хайрлашдим, ноилож Зулайҳодан ҳам ажралдим. Октябрь ойидан Брянск фронтида яна жанг қилдим. 1942 йил апрель ойида эса Сталинградга келиб, шаҳардаги кескин олишувларда қатнашдим. Бу ерда иккинчи марта яраландим, тўғрироғи, мажруҳ бўлиб қолдим. Мени даволаб, ўз она ерим Тошкентга жўнатишди... Йиллар ўта бошлади. Агроном бўлиб ишладим. Зулайҳони суриштирмаган, қидирмаган жойим қолмади. Аммо тақдир ғалати экан... 1954 йил сентябрида хизмат жойидан йўлланма билан Тошкент этагидаги Қибрайда бўлган дам олиш уйига бордим. Тасаввурга сиғмайди, не кўз билан кўрайки, Зулайҳо пинжимда—мана шу дам олиш уйида қабул қилувчи врач бўлиб ишлаётган экан, кириб келган соатимда иккимиз юзлашиб қолсак, нима дейсиз! Бизнинг бу учрашувимиз қандай бўлганини кўрганингизда эди!.. Иккимиз ҳам қотиб қолибмиз, иккимизнинг ҳам кўзларимизда жиққа ёш... Кейин, дам олиш уйида бизнинг мулоқотимизга бағишлаб байрам бўлиб кетди... Мен айтмоқчиманки, сизлар ёзган воқеа ҳам шундай тугаса, ёмон бўлмас эди!»

Соҳилда учраган жувоннинг исми туфайли шу — ҳаётнинг ўзи сингари сатрла-

—16—

ри нотекис достон бошдан оёқ менинг хотирамда жонланди. Юрагим аллақандай ёруғ туйғуларга тўлди.

Шаҳарчани айланишга кетган ошналарим эса, роппа-роса уч соатда қайтиб келишди.

— Сизни анча қийнаб қўйдик, дўстим!— деди Асқар хижолат чекиб, мени елкамдан беозор қучганича. Кейин, қулоғимга секин шипшиди: — Аёлларнинг магазин айланишини биласиз-ку...

Зулайҳо боладек мамнун, бахтиёр, Асқар ҳам хурсанд эди. Улар харид қилган нарсаларни ҳам қайиққа жойлашиб, энди соҳилдан кетишга тайёргарлик кўра бошлашди. Менинг назаримда, булар худди денгизда яшаб, қуруқликка шунчаки айлангани келган, яна денгиз қаърида ғойиб бўладигандек эди.

— Биз денгиз ёқалаб бир ойлик сафарга чиққанмиз. Айрим ерларда тўхтаб, баъзиларида тўхтамай кетаверамиз... Сафаримиз қаригунича шунақа! — деди кулиб Асқар, менинг кўнглимдан кечган саволга гўёки жавоб бергандек алфозда.

Қайиқ ўрнидан жилди.

Ошналарим қўл силкишиб, менга сўнгги бор табассум ҳадя этишди.

Мен ўзимни кўнглим яна бўм-бўш бўлиб қолгандек ҳис этдим.

Қайиқ дам сайин узоқлашиб, кичрайиб, кўздан йўқола бошлади.

У олисда парда тортиб турган булут эмас, менинг хотирамга чўкаётганга ўхшарди...

(Охири. Боши газетанинг ўтган сонида).

Тамарахонимнинг биринчи афишаси

Қадимий Ўзбекистон замида яна бир маданият даргоҳи ўз эшикларини очди. Унга археологларнинг дахли бўлмаса-да, «қидиришлар» давлат ва хусусий архивлар, шахсий коллекциячиларнинг манбаалари, газета тахламлари ва кўҳна китобларнинг саҳифаларида олиб борилди.

Кўплаб томошабинлар кўз ўнгида ижоди фақатгина миллий маънавий бойликнигина эмас, умуминсоний маънавий бойликни ҳам бойитган беназир халқ талантининг тақдири намоён бўлди. Гап республикада Тамарахоним музей-квартирасининг ташкил этилиши ҳақида бормоқда.

Петросян — унинг ҳақиқий фамилияси. Кўпчилик буни яхши билмаса керак. Совет Иттифоқи халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреатининг ижодий тахаллуси изоҳларга муҳтож эмас.

Аммо бу кекса ва ўрта ёш авлод учун. Ёшлар учунчи?

Унинг саҳнадаги номи Тамарахоним бўлиб кетишига шу камтаргина сарғайиб кетган афиша сабаб бўлганди. Бу маромнома санъаткорнинг Октябрь тонгида Москвадаги дебютлари ҳақида хабар берган эди. Бу афишани тайёрлаётиб, ёшгина ўзбек хонандаси ва раққосасини қандай номлашни билишмаганди. Парда ортида эса Шарқда хотин-қизларга нисбатан ҳурмат рамзида айтиладиган «хоним» сўзи тез-тез эшитилиб турарди. Худди мана шу сўзни концерт ҳақидаги эълонга қизил ҳарфлар билан ёзиб қўйдилар. Шундан буён Тамарахоним ўзбек тупроғида янги дунё яратаётганлар сафидадир.

Экспозицияларда чачвон ва паранжилар. Улар имитация ҳам, кейин тайёрланган нусхалар ҳам эмас. Улар, Ўрта Осиё хотин-қизларини феодал-хонлик ва диний ахлоқ исканжаларидан озод этиш кампанияси — «Ҳужум» ҳақидаги хотиралардир.

«Сиз жасорат кўрсатдингиз,— деган эди Алексей Толстой Тамарахонимга мурожаат қилиб.— Ўз ортингиздан Ўзбекистоннинг озод хотин-қизлари армиясини эргаштирдингиз ва совет санъатини Ватандан узоқларга олиб чиқдингиз».

Дастлаб Парижда, 1925 йили умумжаҳон манзара санъати кўргазмасида Луначарское сўзлари билан айтганда «биринчи шарқ қалдирғочи» халқимизнинг умумий маънавий парвозини ифода этганди. Сўнгра бошқа мамлакатлар ва турли қитъалардаги гастроллар. Тамарахоним жаҳоннинг бир қанча мамлакатлари бўйлаб сафарга чиқди. Бунга унинг уйидаги икки ярим шар харитасигина эмас, унда байроқчалар қалин из қолдирган артистлик маршрутлари: Афғонистон, Индонезия, Покистон, Монголия, Хитой, Ҳиндистон нуқталари ҳам гувоҳлик бериб турибди. Унинг планета томошабинлари ва тингловчилари билан бўлган сон-саноқсиз учрашувлари фотосуратларда муҳрланган. Бу суратларда оддий меҳнатчидан тортиб, рассомларгача, давлат арбобларигача бор. Улар Чарли Чаплин, Раж Капур, Пикассо, Жамол Абдул Носир, Маршал Чойбалсан. Музейда фақатгина унинг концерт программаларига билдирилган акс садоларгина эмас, деярли барча жаҳон тиллардаги рецензиялар ҳам сақланмоқда. Шунингдек, машҳур ўзбек хонандаси ва раққосасининг бой репертуарига ижодидан намуна кирган халқларнинг кийимлари ҳам намойиш этиляпти. Улар 200 дан ортиқ.

«Сизнинг концертларингиз — тинчлик, коммунизм ғояларининг тантанасидир», — деган эди Тамарахоним санъатининг тарғибий миссияси ҳақида Дмитрий Шостакович.

Бир пайтлар Горький совет даврининг таниқли кишилари «кабинет мемуарлари» яратилишига жонкуярлик қилган эди. Менимча, Ўзбекистон Маданият министрлиги ва Театр жамиятининг бу ташаббуси улуғ совет ёзувчисининг хайрли даъватига жавоб берувчи катта маънавий воқеадир.

Р. АРСЕНЬЕВ.
Тошкент шаҳри.

(«Правда»нинг 1986 йил 8 июнь сонидан).

Ишчилар саломатлиги йўлида

Кейинги йилларда «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида медицина хизмати кўрсатиш янада яхшиланди. Корхона медицина-санитария қисми шифокорларининг тадбиркорлик билан иш юритишлари туфайли даволашнинг турли илғор усул ва методлари жорий қилинди.

Шифобахш марказ ихтиёрида тўртта завод соғломлаштириш пункти ҳам ишлаб турибди. Улар орқали тракторсозлар сиҳат-саломатлигини яна ҳам мустаҳкамлаш бўйича муолажалар олиб борилмоқда.

Лаборатория мутахассислари эса даволашнинг турли усуллари юзасидан самарали кузатишлар олиб боришмоқда. Шифохонада электрокардиограмма ўтказишни тезлаштириш ва сифатли кўрсаткичга эришиш мақсадида кўрилган тадбирлар ҳам яхши натижалар берди. Бунда медицина-санитария қисмининг шаҳар «тез ёрдам» станцияси билан тузган шартномаси айниқса қўл келди. Ана шу келишувга биноан корхона шифохонасидан электрокардиограмма натижаси телефон орқали станцияга маълум қилинса бас, унинг атрофлича изоҳи зудлик билан тайёрлаб берилади. Бу тадбир диагностика ишларини намунали йўлга қўйишда ҳам ижобий роль ўйнади.

Даволаш, соғломлаштириш, хасталикни олдиндан маълум қилиш жараёни ҳам маълум системага солинди. Бунинг учун тўпланган медицина ҳужжатларини қайта синчиклаб кўриб, расмийлаштиришга алоҳида аҳамият берилмоқда. Бунда «ақл»ли машиналар шифокорга яқиндан ёрдам беради. Шу мақсадда шифохонада завод мутахассислари билан биргаликда «Диспансеризация» программасини тайёрлашга киришилди.

Ўсимликлар оламида табиатнинг бебаҳо бойликлари бор, уларни заргар зеҳн-идроки билан текшириб ажойиб моддалар олаётган химик-физик олимларимизнинг кашфиётлари диққатга сазовордир. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ўсимлик моддалари химияси институтида турли зараркунандаларга қарши препаратлар яратиляпти, ўсимликлардан доривор моддалар ажратиб олинаяпти.

Суратда: (чапдан) физика фанлари кандидати Н. Абдуллаев ва химия фанлари доктори М. Ягудаев физик тадқиқотлар методикаси лабораториясида тажриба ўтказишмоқда.

В. Сироткин фотоси.

Жасорат жойи—Афғонистон

Сўнгги ўқ қолгунча

Катта лейтенант Песков командирлик қилаётган рота десантчилари ҳозиргина гранаталарнинг портлаши ва ўқ овози эшитилиб турган жойга ёриб ўтишганида ўзларининг ўртоғи ерда ётганини кўрдилар. Игорь Чмуров ҳаракатсиз эди. Сал нарироқда душманларнинг жасадлари ётарди...

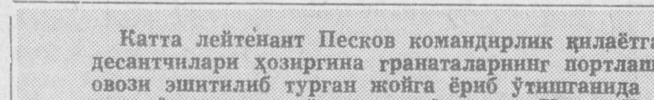

Ўша куни Москва яқинидаги Одинцово шаҳрида яшовчи Александра Марковна Чмурова ишдан уйига қайтиб, ҳамиша бўлгани каби умид билан почта қутисини очди ва ўғлининг конвертга учбурчак штемпель қўйилган хатини олди.

«Ассалому алайкум, азиз онажоним ва дадажоним! Ўғлингиз Игордан кўпдан-кўп салом ва энг эзгу тилакларни қабул қилгайсизлар. Бугун жанговар топшириқдан қайтиб келдим. Эрта-индин яна тоққа жўнаймиз. Шу сабабли анчадан бери хат-хабар йўқ деб хавотир олмаслигингиз учун ҳозир хат ёзишга қарор бердим. Хизматим жуда соз ўтмоқда. Соппа-соғман, кайфиятим яхши: ярим йилдан кейин уйга қайтаман».

Ота-она ҳар замонда бир келадиган бу хатларни авайлаб асрашади. Икки йил хизмат мобайнида ҳаммаси бўлиб 21 та хат келибди. Уларнинг бари бир хилда бошланади: хатларда баъзан ҳаваскорлар олган фотосуратлар келади. Бу суратларда Игорь дўстлари билан, Афғонистондаги совет қўшинларининг чекланган қисмлари составидан ўзига ўхшаш жангчилар билан бирга тушган.

Бизнинг илтимосимиз билан Александра Марковна Игорнинг болалик йиллари тўғрисида сўзлаб берди. Онанинг кўзларида эса? «Бирон корҳол рўй бердими? — деган саволни ўқиш мумкин эди.

У солдат бўлгандан кейин ҳам шундайлигича қолди. Лекин унинг оққўнгиллигида, қолаверса Афғонистондаги барча совет жангчиларида ҳам янги фазилат пайдо бўлди: жангларда қатнашиш уни шафқатсизлантирмади, ўзгалар кулфатига нисбатан тошбағир инсонга айлантирмади, балки аксинча, жамики эзгу нарсаларни ҳимоя қилиш зарурлигини англашга мажбур этди. Ваҳший босмачилар ўзларидан кейин хотин-қизлар, болалар, қарияларнинг тилка-пора қилинган жасадларини қолдиришади. Игорь каби йигитлар афғон дўстларга Апрель революцияси ғалабаларини пухта ҳимоя қилишда ёрдам бермоқдалар.

...1985 йилнинг августида пулемётчи Чмуров ҳам составида бўлган дозор босмачилар тўдаси ҳаракат қилаётган районда эди. Босмачилар ўзларини тиланчи гадойлар қилиб кўрсатиб, уйма-уй юришар, садақа сўрашарди. Сўнгра эса бу жодугарлар сўнгги нонини баҳам кўрган кишиларни шафқатсиз ўлдирардилар. Совет жангчилари қишлоқда босмачилар борлигини фаҳмлашарди. Ҳақиқатан ҳам шундай экан. Пулемётдан отилган ўқлар тунги сукунатни бузиб юборди. Игорь чаққонлик билан жавоб ўти очиб, дозорнинг талафотсиз чекинишига имкон берди.

1985 йилнинг сентябрида душманлар автомобиль колоннасини ўққа тутдилар. Улар ўлжани осонгина қўлга киритамиз деб ўйлашганди. Чучварани хом санашибди. Чмуров пулемётдан мерганлик билан ўқ узиб уларни ётиб олишга мажбур қилди ва асосий кучлар етиб келгунча яқинлашишга йўл қўймади. Жангдаги матонати учун Игорь «Жанговар хизматлари учун» медали билан мукофотланди. Аммо бундан уйдагиларнинг биронтаси ҳам хабар топмаган эди, албатта.

14 декабрда содир бўлган воқеани ҳам у хатида айтгани йўқ. Воқеа эса бундай бўлган эди.

...Катта лейтенант Александр Песков командир бўлган десантчилар ротаси исёнчилар таянч база қуриб олган дарани тўсиб қўйди. Исёнчилар қор ёғиши ва туман тушишидан фойдаланиб совет жангчиларини қулай позициядан уриб чиқармоқчи бўлдилар. Жанг бошланиб кетди. Шу жанг давомида душманларнинг катта кучлари қўшни рота позицияларига ҳужум қилдилар. Қалтис вазият вужудга келди. Песков тепаликда пана қилувчи группани қолдириб икки взвод билан қўшниларга ёрдам беришга ошиқди. Чмуров ҳам пана қилувчи группада эди. Душманлар группанинг кам сонли эканлигини пайқаб қолиб, тепаликни ишғол этишга уриниб кўрдилар. Аммо пулемётдан тикка отилган ўқлар уларни яна орқага улоқтириб ташлади. Шундан кейин душманлар ўқ ва снарядларнинг ҳаммасини таслим бўлмайдиган ўт очиш нуқтасига қаратдилар. Пулемёт бир неча секунд жим бўлиб қолди. Лекин душманлар яқинроқ чиқиб келишганида Чмуров уларга гранаталар улоқтириб, яна пулемётдан ўт очди.

Катта лейтенант Песков ротаси билан жанг бўлаётган жойга вақтида етиб келди.

Сўнгра солдат медицина батальонига тушди, врачлар унинг соғлиғи учун курашдилар. Уйга хатлар ҳам ёзиб турилди. «Сизлардан бир йўла учта хат олдим — яхши хабар учун раҳмат. Бугун, 28 мартда СССР Мудофаа министрининг хизмат муддатини ўтаб бўлган жангчиларни запасга бўшатиш тўғрисидаги буйруғини ўқиб эшиттиришди. Демак, тез орада дийдор кўришамиз. Мени партияга қабул қилишди. Ваъда қилганимдек, ўзимнинг солдатлик бурчимни ҳалол бажардим, энди мен кичик сержантман. Офицер бўламан деб қатъий қарор бердим. Рязандаги ҳаво-десант командирлари олий ўқув юртига кираман. Игорь».

Хизматни тамомлагандан кейин Игорь Чмуров ваъдасига биноан уйга эмас, ўқув юртига жўнаб кетди. СССР Олий Совети Президиумининг Фармони ҳам у шу ерга келганда чиқди. Фармонда Апрель революциясини ҳимоя қилиш ишида афғон халқига интернационал ёрдам бериш чоғида кўрсатган мардлиги ва қаҳрамонлиги учун кичик сержант Игорь Владимирович Чмуров Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига сазовор бўлганлиги ҳамда унга Ленин ордени ва «Олтин Юлдуз» медали берилиши айтилган эди.

В. ИТКИН,
О. МОСКОВСКИЙ,

ТАСС махсус мухбирлари.
Кобул—Одинцово.

КУЧЛИЛАР САРАЛАНМОҚДА

Мексика кундалиги

Буэнос диас, дўстлар! Пике сизларга Мехикодан яна салом йўллайди!

Агар ёдингизда бўлса биз сиз билан ўтган шанба куни Монтеррей шаҳридаги «Технолохико» стадионида катта шов-шувга сабаб бўлган чемпионатнинг 19-матчи — Марокаш ва Англия терма командалари учрашувидан сўнг хайрлашган эдик. Мазкур матч ғоятда кескин ва муросасиз кураш остида ўтди.

Агар бу дуранг Робот ва Марокашнинг бошқа шаҳарларида ишқибозларнинг ҳайрат ва олқишларига сазовор бўлган бўлса, Англияда у баъзи бир мухлисларда ачиниш ҳиссини уйғотди. Португалияликларга 0:1 ҳисобида ютқазиб, марокашликлар билан бўлган матчда аранг 0:0 — дурангга эришган англияликлар жаҳон чемпионати финал ўйинларида биргина очко билангина қаноатланишга мажбурлар. Англия терма командасининг бундай ўйини унинг нимчорак финал ўйинларида қатнашишига шубҳа уйғотмоқда. Собиқ жаҳон чемпионлари Мексика чемпионатининг кейинги босқичига йўлланма олиш учун 11 июнь куни Монтеррей шаҳрида Польша терма командаси билан матчда қандай бўлмасин ғалаба қозонишлари керак.

Бу вазифани англияликлар уддалашлари мумкин, назаримда. Чунки поляклар тактик мулоҳазаларга бориб, бунга қаршилик қилмасликлари ҳам мумкин-да. Ахир чемпионат низомига кўра олтинчи группа ғолиби бешинчи группада иккинчи ўринни эгаллаган команда билан учрашади. Бу ГФР ёки Дания терма командалари бўлиши эҳтимолдан йироқ эмас. Улар 12 июнь куни Керетарода юзма-юз учрашиб, ўз группаларидаги ўринларни бўлашиб оладилар.

У ёки бу команда билан ҳазиллашишнинг оқибати яхши бўлмаслигини поляклар жуда яхши тушунишади. ГФР — икки карра жаҳон чемпиони, Испанияда бўлган биринчилик финалчиси. Данияликлар эса бу сафарги чемпионатнинг кучли командаларидан бири. Мексикадаги кўплаб нуфузли футбол шарҳловчилари ва мутахассислар «юлдузлар» командаси муваффақият қозониши мумкинлигини таъкидламоқдалар.

Ўтган доминго-якшанба куни Нецауайлькойотль шаҳридаги «Неца» стадионида улар уругвайликлар устидан 6:1 ҳисобида йирик ғалабани қўлга киритдилар. Мазкур матчда даниялик 28 ёшли Пребен Элкьяер-Ларсен чиройли ўйин кўрсатди. Бу ҳужумчи Мексикада ўтаётган жаҳон чемпионатида биринчи бўлиб, бир матчда уч тўп киритди. Уругвайликларнинг дарвозасига яна учта тўпни-Лербю, Лаудруп ва Ольсенлар йўллади. Ягона тўпни уругвайликлар 11 метрли жарима белгисидан йўллашди.

Биринчи турда шотландияликларни 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратган Дания терма командаси очколари сонини тўрттага етказиб, тўплар нисбатига кўра ҳам келгуси босқичда курашни давом эттириш ҳуқуқини қўлга киритди.

Франц Беккенбауэрнинг шогирдлари — ғарбий германиялик футболчилар ҳам 1/8 финал ўйинларида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритдилар. Улар якшанба куни Шотландия терма командаси билан бўлган кескин курашда 2:1 ҳисобида ғолиб чиқишди.

Яна олтинчи группа ҳақидаги ҳикоямизга қайтамиз. Шундай қилиб, бу ерда иккинчи ўринни эгаллаган команда тахминларга кўра нимчорак финалда бельгияликлар ёки парагвайликлар билан дуч келади. Модомики, бу группада мексикаликлар биринчи ўринни эгаллашига имконият кўпроқ деб баҳоланмоқда. Шу боисдан ҳам бу вариант поляклар учун маъқул албатта. Бироқ, ҳали шошилмайлик, омон бўлсак кўрамиз...

Мексика ва Парагвай терма командалари матчи мексикалик ишқибозлар учун кутилмаган натижа билан тугади. Улар терма командалари моҳир ўйинчи Уго Санчес етакчилигида албатта ғалаба қозонади деб ишонган эдилар. Бироқ ўйиннинг сўнгги дақиқаларида ҳам ғалабадан дарак йўқ эди — 1:1. Санчес томонидан киритилган тўпга парагвайликлар самарали қарши ҳужум билан жавоб беришганди. Мана «Ацтека» стадиони узра «Мехико — ра-ра-ра!» «Мехико — ра-ра-ра!» хитоблари янграде. Чунки парагвайликлар дарвозасига 11 метрли жарима белгиланганди. Тўпни тепишга Уго Санчес яқинлашмоқда. Тўп тепилди! Афсуски, у дарвоза тўсини ёнидан ўтиб кетди. Барча ишқибозлар, шу жумладан мен — Пике ҳам (бундан уялмайман) қаттиқ ўксиндик. Қандай имконият бой берилди-я! Нақд ғалаба қўлдан кетди-я!

Бу муваффақият Мексика терма командасига 1/8 финалга йўлланма берибгина қолмай, навбатдаги босқичда кучли рақиб билан беллашишдан соқит этарди. Иккинчи ўрин эса мексикаликларни олтинчи группада иккинчи ўринни олган команда билан учраштиради.

Леон ва Ирапуато шаҳарларининг стадионларида бир пайтнинг ўзида ўтадиган Франция—Венгрия ва СССР—Канада матчларида учинчи группадаги пешқадам командалар аниқланади. Аслида, кўпчилик сўнгги учрашув совет футболчилари учун анча осонроқ деб ҳисоблашмоқда. Менинг тошкентлик дўстим, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган тренер Исоқ Тошмуҳамедов эса мазкур учрашувдан қаттиқ ташвишланмоқда.

— Биласизми, Пике, — деди у, — биз 1/8 финал билетларини тақсимлаяпмиз, канадаликларга эса энди бари-бир. Уларнинг кўпчилиги ҳали профессионал бўлмаса-да, аммо ижобий таассурот қолдириш, Америка ёки Европа клублари билан шартнома тузиш учун яхши ўйин кўрсатишга интиладилар. Чунки Канадада футбол бўйича чемпионат ўтказилмайди. Венгерлар ҳам оғир аҳволда. Ҳатто, французлар билан дуранг ўйин ҳам уларни қаноатлантирмайди. Уларга фақат ғалаба даркор.

Англияликлар ҳам ғоят мушкул аҳволда. Улар қуръа ташлаш пайтида Монтеррей шаҳрига тушмасликка ҳаракат қилишган эди. Чунки у Мексикадаги энг жазирама шаҳардир.

Шундай қилиб, асосий матчлар ҳали олдинда.

Аста ла виста!

Сизнинг ПИКЕ.

БАҲОНАЛАРГА ЎРИН ҚОЛМАДИ

Футбол. Биринчи лига

Мамлакат чемпионатида 12 ва 18-ўринларни эгаллаб турган командалар— Пахтакор» — «Искра» (Смоленск) учрашувининг биринчи ярмида майдон эгаларининг барча ҳужумлари самарасиз тугади. Бунинг устига кўпгина дақиқаларда ҳужумчиларимиз (М. Кабаев, С. Бауэр) билан ярим ҳимоячилар ва ҳимоячилар ўртасида узилиш бўлиб қолди. Буни сезган «Пахтакор» командаси устозлари кетма-кет уч ўйинчини алмаштиришга мажбур бўлдилар: Гесс, Макаров, Кабаев ўрнига Зейтуллаев, Разаматов ва Середин майдонга тушди. Ташаббус аста-секин пахтакорчилар қўлига ўта бошлади. Шу дақиқаларда Разаматов қулай вазиятни бой берди. Бауэр тепган тўп эса дарвоза тўсинига тегиб қайтди.

Ниҳоят, 69-минутда Разаматов ошириб берган тўпни Зейтуллаев боши билан меҳмонлар дарвозасига йўллади. Учрашув якунланишига уч минут қолганда эса Айвазян иккинчи тўпни киритиб, команда ғалабасини мустаҳкамлади. Бу ютуқдан кейин «Пахтакор» активидаги очколар сони 15 тага етди.

Мазкур матчда ғалабага эришган бўлишига қарамай коллектив аъзолари ўз мухлислари эътиборини қозонганлари йўқ. Ҳамон майдонда пала-партиш ҳаракат қилиш, тўпни бўлар-бўлмасга дарвозабонга ошириш, қулай вазиятлардан фойдаланмаслик ҳоллари давом этмоқда. Ҳимоячиларнинг жарима майдони яқинида ўйин қоидасини бузиш ҳоллари ҳам мухлисларнинг ғашига тегяпти. Фақатгина Кисеранинг бир ўзи 11 марта ўйин қоидасини бузди. Бондаренко ҳам ҳанузгача кўплаб хатоларга йўл қўймоқда.

Чемпионатнинг 14-тур ўйинлари ортда қолди. Энди турли-туман баҳоналарни рўкач қилмасдан майдонда ҳақиқий футбол ўйинини кўрсатадиган вақт етиб келди. Мухлислар пахтакорчилардан мазмунли ва тезкор ўйин кутадилар.

А. ИМОМХЎЖАЕВ,
«Тошкент оқшоми» футбол шарҳловчиси.

«Пахтакор» ҳақида 23 фикр

Тошкент командаси ўтган йилги спорт мавсумидан бизга яхши таниш. Унинг ўйин услубида деярли ўзгариш бўлмапти. Бироқ, шуни таъкидлаш керакки, бир қатор янги ўйинчиларнинг пайдо бўлиши билан команданинг тактик ҳаракатларида ўзгариш кўзга ташланмоқда.

С. МОРОЗОВ,
«Искра» командаси катта тренери.

Командада пешқадам ўйинчининг пайдо бўлгани катта ўрин тутади (бугун мамлакат чемпионатида ўзининг олтинчи тўпини киритган Айдер Зейтуллаевни назарда тутмоқдаман). Аммо у ўйин мобайнида баъзан журъатсизлик қилиб, эсанкираб қолмоқда. Пешқадамликка талабгорлик қилаётган футболчи учун ўз ўйин услубида аниқ ҳаракат даркордир. Бусиз спортда катта муваффақиятга эришиш мушкул.

«Пахтакор»нинг рақиблари

«ШИННИК» (Ярославль)

Ярославль шина заводи шарафини ҳимоя этаётган мазкур команда 1947 йилда ташкил этилган бўлиб, ўшанда у «Торпедо» деб номланар эди. Клуб ҳозирги номи билан 1960 йилдан бошлаб аталади. Ярославлликлар шу номда 1964 йили олий лигада қатнашиб, 16-ўринни эгаллашган.

Команда 1971 йилдан бошлаб мунтазам биринчи лигада ўйнаб келмоқда. 1979 ва 1981 йиллари «Шинник» командаси икки марта тўртинчи ўринни эгаллаган. Бу шу кунгача команда эришган энг яхши кўрсаткичдир.

Ярославллик футболчилар «Олға» (Фрунзе), «Кузбасс» (Кемерово) ва АСК (Киев) командалари устидан 5:1 ҳисобида йирик ғалабага эришган. 1982 йили эса Москванинг «Локомотив» командасидан 0:8 ҳисобида енгилган.

«Шинник» командаси олий лигада тошкентлик футболчилар билан учрашишга муваффақ бўлмаган. Биринчи лигада улар саккиз марта майдонга тушганлар. Шундан тўрт матчда тошкентлик футболчилар ғалаба нашидасини сурганлар. Ярославлликлар эса бир марта. Уч учрашув дуранг билан якунланган. Тўплар нисбати —11:7 ҳисобида пахтакорчилар фойдасига ҳал бўлган.

Ўтган спорт мавсумида рақиблар икки марта учрашишган. Ҳар икки матчда ҳам дуранг ҳисоби қайд этилган: Ярославлда — 1:1, Ўзбекистон пойтахтида эса — 2:2.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 10/VI да **Майсаранинг иши**, 11/VI да **Жизель.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/VI да **Зўлдир.**

КИНО

10 ИЮНДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«УДДАБУРОН» — **Чайка** (18.30, 21.00; телефон 77-06-20), **Ватан** (18, 21.00; телефон 74-30-34), **Нукус** (18.30, 20.45; телефон 46-70-69), **Москва** (19.30, 21.00; телефон 33-05-01).

«ИККИ ЁҚЛАМА ҚОПҚОН» — **Қозоғистон** (17, 18, 20, 21.00; телефон 35-24-92).

«ДАҲШАТЛИ ОРОЛ СИРИ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25).

«ШАКТИ» — **Восток** (21.00, телефон 91-14-61), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (17, 20.00; телефон 33-44-52), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги** (18.30, 21.00, телефон 53-65-82).

«ГЎЗАЛЛИК САЛОНИ» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

«ЙЎЛЛАРДАГИ ТЕКШИРУВ» — **Искра** (18, 20.00; телефон 39-14-59).

«УЧ АКА-УКА» — **К. Ерматов номли** (17, 20.00; телефон 24-22-66).

11 ИЮНДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«УДДАБУРОН» — **Чайка** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 77-06-20), **Ватан** (12, 15, 18, 21.00; телефон 74-30-34), **Нукус** (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45; телефон 46-70-69), **Москва** (11, 13.30, 16, 19.30, 21.00; телефон 33-05-01).

«ИККИ ЁҚЛАМА ҚОПҚОН» — **Қозоғистон** (11, 12, 14, 15, 17, 18, 20, 21.00; телефон 35-24-92).

«ДАҲШАТЛИ ОРОЛ СИРИ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25).

«ШАКТИ» — **Восток** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 91-14-61). **ВЛКСМ 30 ЙИЛЛИГИ** (11, 14, 17, 20.00; телефон 33-44-52), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 53-65-87).

«ГЎЗАЛЛИК САЛОНИ» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

«ЙЎЛЛАРДАГИ ТЕКШИРУВ» — **Искра** (12.20, 14, 16, 18, 20.00; телефон 39-14-59).

«ОЛМОС СЎҚМОҚ» — **К. Ерматов номли** (11, 14, 20.00; телефон 24-22-66).

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

13, 14, 15 ИЮНЬ СОАТ 20.00 ДА

Андижон Давлат филармониясининг солисти, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Нуриддин ҲАМРОҚУЛОВ **иштирокида**

КОНЦЕРТ

Қатнашадилар: Дадахон ҒАНИЕВ, Зулхумор ҚОДИРОВА ва бошқалар.

Билетлар сарой кассаларида соат 14.дан 20.00 гача сотилади.

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА

10 июнь соат 19.00 да СССР биринчилиги учун «ПАХТАКОР» (Тошкент) — **«ШИННИК»** (Ярославль) **командалари ўртасида**

ФУТБОЛ

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг

БОТАНИКА БОҒИ

ботаника ихтисоси бўйича уруғчиликнинг репродуктив биологияси лабораторияси **кичик илмий ходими** вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: 700058, Тошкент шаҳри, Ж.К. Обидова кўчаси, 272-уй.

ҲУРМАТЛИ ТОШКЕНТЛИКЛАР

«ТАШГАЗ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

Фойдаланилган табиий газ учун ҳар ойда ҳисоб-китоб қилиш зарурлигини эслатиб ўтади.

2 ой ва ундан ортиқ муддат давомида газ учун ҳақ тўламаган абонентлар зудлик билан қарзларини тўлашлари лозим, акс ҳолда

ГАЗ ТАЪМИНОТИ ТЎХТАТИЛИБ ҚЎЙИЛАДИ.

реклама ◦◦◦ эълонлар ◦◦◦ реклама

Ўқишга марҳамат!

Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими давлат комитети

3-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1986—1987 ўқув йили учун

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

саноат ускуналарини тузатиш бўйича слесарь, механика-йиғув ишлари бўйича слесарь, қўлда пайвандлаш бўйича электр пайвандчи, фрезерчи, электромонтёр (электромонтажчи), **кенг профилдаги станокчи, ОТК контролери, прессчи-штамповкачи, машина-контактли пайвандлаш бўйича электр пайвандчи, сонли программа билан бошқариладиган станоклар оператори.**

Ўқиш муддати бир йил ва уч йил.

ЎҚИШГА 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

3 йил муддат билан ўқийдиган ўқувчилар билим юртини битириб диплом оладилар.

8-синф ҳажмида маълумот билан ўқишга кирганлар бепул иш кийими ва дам олишда кийиладиган кийим ҳамда кунига уч маҳал овқат билан таъминланадилар. Ўрта маълумотлиларга эса ҳар ойда 72 сўмдан стипендия тўланади.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчиларга ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 проценти берилади.

Бошқа шаҳарликлар секция типидаги ётоқхона билан таъминланадилар.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

БИЛИМ ЮРТИНИ «ИМТИЁЗЛИ» ДИПЛОМ БИЛАН БИТИРГАНЛАР ОЛИЙ ВА ЎРТА-МАХСУС ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА ЙЎЛЛАНМА БИЛАН ЎҚИШГА ЮБОРИЛАДИЛАР.

Билим юртида техника ижодкорлиги, бадиий ҳаваскорлик ва фототўгараклари ҳамда спорт секциялари ишлайди. Тошкент областининг Чорвоқ посёлкаси районида ўқувчиларнинг ёзги дам олиш зонаси мавжуд.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари шарт: билим юрти директори номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, соғлиғи тўғрисидаги справка, турар-жойидан справка, 3x4 см. ҳажмидаги олти дона фотосурат.

Паспорт ёки туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Гёте кўчаси, 54-уй (21, 49-автобусларнинг «3-билим юрти» бекати, метронинг «М. Горький станцияси», ҳар куни соат 8.30 да билим юртининг хизмат автобуси қатнайди).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИНИНГ

ЯНГИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАН

56-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ип йигирувчилар, тикувчилар, калава ўровчилар, ип пишитувчилар, тикув ва йигирув машиналари бўйича мастер ёрдамчилари, слесарь-сантехниклар, слесарь-ремонтчилар, бўёқчилар.

Ўқиш муддати 1 йил ва 3 йил.

БИЛИМ ЮРТИГА 8-10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ 15 ЁШ ВА УНДАН КАТТА БЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР, СОВЕТ АРМИЯСИ САФИДА ХИЗМАТ МУДДАТИНИ ТУГАТГАН ЁШЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқишга 3 йиллик муддатга қабул қилинганлар кийим-кечак, 3 маҳал овқат ва иш кийими билан таъминланадилар.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида 50 процент маош берилади.

Ўрта маълумотга эга бўлган ўқувчиларга 30 сўм стипендия берилади ва корхона қўшимча 40 сўм тўлайди.

ОБЛАСТДАН КЕЛГАН ЎҚУВЧИЛАР ЁТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Ўқишни аъло баҳолар билан битирган ўқувчиларга ўрта ва олий ўқув юртларига кириб ўқишни давом эттиришлари учун йўлланма берилади.

БИЛИМ ЮРТИ ҚОШИДА ПУЛЛИК АВТОМОБИЛЬ ҲАЙДАШ КУРСЛАРИ МАВЖУД.

Билим юртида спорт базаси ва ҳар хил тўгараклар ишлайди.

ЎҚИШ ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН КЕЙИН БОШЛАНАДИ.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома (ёки паспорт), маълумоти ҳақидаги ҳужжат, соғлиғи тўғрисида справка, турар жойидан справка, 6 дона 3x4 см. ҳажмидаги фотосурат, ариза, таржимаи ҳоли.

ҲУЖЖАТЛАР СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Сергели райони, Қўйлиқ массиви, 5 «б» (37э, 45-автобуслар; 26-трамвай; 11, 30-маршрутли таксининг «Қўйлиқ — 5 «б» бекати).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИНИНГ

10-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1986-1987 ўқув йилига

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

8-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИЛАР

аёллар енгил кўйлаги тикувчиси; аёллар устки кўйлаги тикувчиси; эркаклар устки кўйлаги тикувчиси; кенг профилдаги сартарошлар, холодильник ремонти бўйича слесарь, кенг профилдаги фотограф, ошпаз (фақат қизлар), **қандолатчилар** (фақат қизлар).

ЎҚИШ МУДДАТИ — 3 ЙИЛ.

Ўқишни тугатганлар ўрта маълумот ва эгаллаган касби тўғрисида диплом оладилар.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Ўқишга қабул қилинганлар 3 маҳал бепул иссиқ овқат, кийим-бош ва махсус кийим билан таъминланадилар. Ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 процентини оладилар.

Билим юртида ҳар бир касб бўйича техника ижодкорлиги тўгараклари, назарий таълим бўйича фан тўгараклари, 6 та бадиий ҳаваскорлик ва 9 та спорт секцияси мавжуд.

Каникул вақтида ўқувчилар қаҳрамон-шаҳарлар бўйлаб саёҳатга чиқадилар.

10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИЛАР — аёллар енгил кўйлаги тикувчиси, кенг профилдаги фотографлар, ошпазлар (фақат хотин-қизлар), **кенг профилдаги сартарошлар.**

Ўқиш муддати бир, бир ярим йил.

Билим юртини битирганлар эгаллаган касблари бўйича диплом оладилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади. Ўқишга қабул қилинганларга ойига 30 сўм ҳисобида стипендия тўланади. Бундан ташқари ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 процентини оладилар.

Билим юртини битирганларга техникум ва олий ўқув юртларига киришда имтиёзлар берилади.

ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИ МАҲСУЛОТЛАРИ СОТУВЧИСИ КАСБИ БЎЙИЧА ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Ўқиш муддати — 6 ой.

ЎҚИШГА 19 ЁШДАН 30 ЁШГАЧА БЎЛГАН ШАХСЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқишга қабул қилинганларга ойига 70 сўм ҳисобида стипендия тўланади. Бундан ташқари ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 процентини оладилар.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим; директор номига ариза, маълумоти тўғрисида аттестат ёки гувоҳнома, туғилганлиги тўғрисида ҳужжат ёки паспорт, 286-формадаги медицина справкаси, автобиография, мактабдан характеристика, 6 та фотосурат (3x4) см. ҳажмида, турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка.

Билим юрти адреси, 700098, Тошкент шаҳри, Собир Раҳимов райони, 2/1 Қорақамиш массиви, 20-уй, телефон 48-68-59.

Гўзаллик ва нафосат тимсоли

ДАВР ОЛТИН БУЮМЛАРНИНГ ГЎЗАЛЛИГИ ВА АЖИБ НАФОСАТИ ОЛДИДА ОЖИЗДИР.

ТОШКЕНТ МАРКАЗИЙ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНИДА

ТОШКЕНТ ВА КИЕВ ЗАРГАРЛИК ЗАВОДЛАРИНИНГ УСТАЛАРИ ОЛТИНДАН ЯСАГАН РАНГ-БАРАНГ ЗИЙНАТ БУЮМЛАРИ СОТУВГА ҚЎЙИЛГАН:

бўйинга осиладиган нафис занжирлар, ёқут кўзли кулонлар;

ёқут, сапфир, топаз, феруза, фианит кўзли узуклар;

зираклар, эркакларнинг узуклари (муҳрли ва ёқут кўзли).

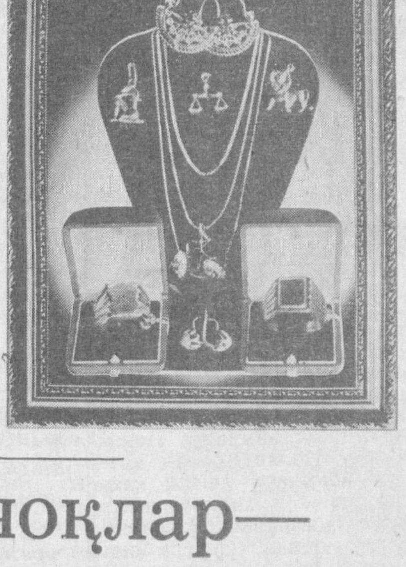

ЦУМ.

Ўйинчоқлар— овунчоқлар

«СИНМАЙДИ, ЙИРТИЛМАЙДИ, ФАҚАТ УМБАЛОҚ ОШАДИ»

Ёзувчи Булгаков қаҳрамонларидан бири ўйинчоқларни ана шундай мақтаб сотади.

ТОШКЕНТ ЎЙИНЧОҚЛАР ФАБРИКАСИДА СУНЪИЙ, МЎЙНА ЁКИ БОШҚА МАТЕРИАЛЛАР АРАЛАШТИРИБ ТИКИЛГАН ЎЙИНЧОҚЛАР АНА ШУ ХУСУСИЯТГА ЭГАДИР.

«БОЛАЛАР ДУНЁСИ» ЧАКАНА-САВДО ФИРМАСИ МАГАЗИНЛАРИДА

Кучукча, пахмоқ исмли айиқча, типратикон, маймунчалар сотилмоқда.

Бу ўйинчоқлар баҳоси 3 сўм 50 тийиндан 13 сўм 40 тийингача.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг Марказий лойиҳа конструкторлик технология бюроси (телефон 41-24-51).

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши — 32-55-37, 32-53-83; саноат ва қурилиш — 32-57-84; шаҳар хўжалиги ва транспорт — 32-55-39; фан ва маданият — 32-53-10; ахборот ва спорт — 33-28-95, 32-55-32; хатлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; эълонлар бўлими — 33-81-42.

Р — 13811. Газета бир йилда 300 марта чиқади. Тираж 52. 080. Б—2133. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.